

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, augusztus 28.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Apasági verseny.
Ki lesz a tábla elnöke?
Arad virilitatál.
Oly szép a bialalom!
Félelves a nyári színházban.
Elárverezett püspöki hagyaték.
Az élénkítő politika.
Aradi cipészek extráikja.
Wbury Zoltán meghalt.
Fárbaj akadályok.
Tis évig a tébolydában.
Az eltévedt bárányka.
Bánly a kormány ellen.
Milliók kártyajátékai.
Az éjjeli Arad.
Megelégelnek a mesék.
A városok új jövedelmek.
Háromszáz gyilkosság.

Apasági verseny.

A kibontakozás apasága körül még mindig folyik a marakodás. A haladóparti papa-jelöltek nem tudnak megegyezni a kormányparti tataska-aspiránsokkal. Alig mulik el nap, hogy valamelyik providenciális atyafi ki ne nyujtana kezét a házi sapka után, amelylyel akkor szokás betakarni a koponyát, ha az ember apának érzi magát. Tudja az ég, hogy miért, de egyre többen érzik magukat apáknak. Utólag. Mikor a gyerek már megszületett. Sőt amikor már újra meghalni készül. Az ördög látott ilyen különös versengést. Ha az a drága magzat, amelyikért ez

a kegyetlen tatasági futtatás folyik, valami nagyon sikerült csecsemő volna, valami dicsőséget jelentő, mutogatni való fattyu, akkor még csak meg lehetne érteni ezt a nagy igyekezetet. De nyomorult, csenevész a szegényke, sánta is, vak is, siket is, aztán meg folyton nyöszörög, mert amint jobbról-balról rugdossák, elki-vánkozik a másvilágra. Hyen hitvány fattyuért nem érdemes elvakodni, hanem inkább be kell takarni az arcát a valóságos apának. Meglehet különben, hogy azért történik ez a nagy futtatás, mert ezzel a magzat fogyatékoságairól akarják elterelni a figyelmet. Azt akarják, hogy a sok papa között elvesszen a gyerek. De ez az igyekezet is hiábavaló. Az a fattyu anyyira nyavalyásnak mutatta magát eddig, hogy annak a rossz hírét nem lehet többé elpusztítani. Aztán meg, amint mondtuk, folytonosan nyöszörög, érzi, hogy élete rövid és átmeneti, máris menekülni szeretne a másvilágra.

Az egész komédia különben hihetetlen politikai tájékozatlanságra vall. Szinte csodálatos, hogy az a sajtó, amelynek tagjai között nem idegen jószág a politikai élelítés, komoly arcot mutat, amikor ezekről az izléstelen apasági futamokról referál. Vagy csakugyan be akarja bizonyítani, hogy valami rendkívüli államférfiúi élelítés kellett ennek a béke-műnek a létrehozásához és hogy tényleg ennek a műnek a fundamentumába van beépítve a bőlesek köve? Hát van az egész kibontakozásnak

egyetlen mozzanata, amelyben új eszme, új gondolat lüktet? Van abban parányi invenció, van egyetlen szöge más, mint amelylyel az alkotmánytalan korszak idejében nap-nap után majdnem kiszúrták egymás szemét az elkeseredett ellenfelek? Mert mi is történt? Nézzük csak meg szépen sorjában. Az ország a legsúlyosabb válságba jutott, mert a koalíció katonai téren olyan követelésekkel lépett föl, amelyek teljesítését a korona kerekén megtagadta. A visszautasítás megtörtént, de a koalíció mégis kötötte az ebet a karóhoz, hogy ő csak a vezényszóval hajlandó békét kötni, a vezényszó nélkül soha! Ezalatt a király a kibontakozásnak új útját jelölte meg. Királyi szavával kívánta az általános választói jog törvényének megvalósítását. A békének a lehetőségei ezzel nyilvánvalóakká lettek. A vezényszó követelését le kell szerelni és meg kell csinálni az általános választói jogot. Ezt kívánják a nép milliói és ez a királynak az akarata is. A koalíció még egy ideig elutasította, sőt hazaárulásnak minősítette ezt a megoldási módot, de amikor minden kötél szakadt és megjelent az ultima ráció fekete réme, hirtelen megváltoztatta álláspontját és elfogadta a föltételeket. A régi föltételeket. Az egyedül lehető megoldási módot. Amelyet hónapokon át rágtak a fülébe s amelylyel még a béke létrejötte előtt egy héttel is a hazaárulást perszifálta. Ezt fogadta el, semmit mást. Hát hol itt az ötlet, hol a rendki-

A haldokló szultán.

Az uralkodók közül most a szultán foglalkoztatja a hírlapokat.
— A szultán haikodik! — így szól az első hír. Azután komoly betegséggé devalválódott a hír, majd igen rosszul lett a szultán, aki egyébként vesekőben szenved. Végre is a szultán a nap hőse. Pedig szegény feje nem irigylésre méltó környezetben éli napjait. Persze nem szólva a háreméről, a mely azonban ilyen szultáni állapotban nem nyújt sok költ és vigaszt.
A szultán Abdul-Hamid Khan el Khazi (a Diadalmas) Isten földi árnyéka, az Izlám Kalifája stb. stb., a kinek se barátja, se csudálója, csak úgy csurog a vértől, sok ártatlan vértől, a melyet kiontott anélkül, hogy akár népe, akár országa hasznát látta volna. Azt azonban — írja Yream, — el kell ismernünk, hogy annyi vakmerőség, annyi intelligencia is van benne. Megvan benne dekadens fajtájának minden bűne s minden bűne annak a mélységesen rothadt Bizáncnak, a honnan a rettenetes eszközeivel nyomorítja igába népét. Pótló is gyűlöli őt mindenki, de szolgálják, mert ki tudja zsákmányolni embereinek szenvedélyét, mert perversitást tudta a hajdan egyenes, becsületes török felket. Ő mérelyezte meg, talán öökör, egész nemzetének lelkiismeretét. Közvetlen környezetében, az ediz kioskban élnek nőhírák. Hosszu tapogatozás után megtalálta a nekí való embereket. Szeménze-

dett társaság, szolgálják gazdájukat csodálatos engedelmességgel, szokásból, félelemből, kapzsiságból, alávaló ösztöneik révén. És ő urálja, igazgatja cselédjeit, az emberi lélek förtelmeinek bámulatos ismerésével s ennek köszönve relatív biztonságát.
Ő felségének első titkára: Fashin pasa.
A pasa akkor került az udvarba, a mikor 1894-ben egy csésze ügyesen kevert fekete fekete kávé Mahomet paradiósmába juttatta Suérya basát. Afféle ijedt iródiák volt, reszketve lépte át a kiosk küszöbét, a honnan azóta csak nagy ritkán távozhat. Mialatt új méltóságában üdvözölték, kémlelték, lesték, ő reszketett s reszket azóta szüntelen, bár kegyével, kitüntetésével halmozza el a szultán. Tekintélye, befolyása nagy, de csak ritkán él velük. Tenger vagyona lehetne, alkalma nem bínyozott a megzadagodáshoz, de inkább azon van, hogy alárendeltjei tollasodjanak s azoktól harap el egy-egy koncot.
Abánszor láttam — írja Yream — abban a düledző helyiségben, ahol hivatalát berendezte, inkább szántam őt. Arca fáradt, zöldszerű a folytonos izgalomtól, a sok viharasztástól. Mert a szultán zaklatja mindegyre, a nap s az éjszaka bármely órájában készenlétben kell lennie, pihenése alig van. Ha a felségéhez akar menni, aki a palota tözomazásában lakik, külön szultáni engedelmre van szüksége s ezt az ura nem mindig adja meg neki.
Egyszer panaszkodtam előtte egyik minisz-

terre, aki érzékenyen meg akart zserolni. Így felelt igen méltóságosan: „Ha az illető fejébe vette, hogy hasznát húz ebből a dologból, abban őt senki meg nem gátolhatja”. „Hát a szultán?” — kérdeztem. — „Ő felsége nem okoz ily keserűséget minisztereknek”, — válaszolt a pasa, majd sopánkodva sóhajtott: „Micsoda ország!”
Később megtudtam, hogy az illető az ő embere s osztozni szoktak a borralalókon.
Egy más esetben a mikor egy külföldi tudós fontos előterjesztéssel óhajtott a szultán elé járulni, a pasa közvetítése nélkül, naivul így szólott hozzám: „Írják meg uramnak, ő felségének, franciául azt, a mit tudtára akar nek adni, tegyék boritákba, pecsételjük le és nyugodt lehet, hogy hűségesen átadom.” A mi a legmeglepőbb, beváltotta ígését s két óra múltán megkaptuk a szultán választát.
Író-zobáj, a hol naponta ezer meg ezer okmány fordul meg zsufolva van hírlapokkal s ócska pipirossal. Fontos okmányok henterregnek a földön, az asztal alatt, de mihielyt urala hívja, ő nyomban megtalálja azt, a mire szüksége van.
A hívás is furcsa. A szultán, inasa érkezik, fekete kabátban (minden török hivatalnok köteles fekete kabátot viselni), megáll a küszöbön, szertartásosan köszön s haiken, így szól: „A mi Urunk hivat téged”. Erre nyomban mindenki, a ki a pasánál van, elvágzi azt a szertartásos köszönést és Fashin bass, mint a kurtalábu kis tescó, iszkol az ajnas

vüliség, hol a bölosek köve? Ezért ugyan kár olyan nagy cigányvásárt csapni.

Különben is azt tanítja a történelmi materializmus, hogy a történelmet nem emberek csinálják, hanem szükségszerűségek. Az embereket is a szükség ragadja az események központjába és isteni küldetésű hősöknek, prófétáknak, apostoloknak látszanak azok, akik pedig csak eszközei a törvényszerű erupcióknak. A békét tehát nem gyöngye emberi kezek, hanem a szükség parancsszava hozta létre, némelyek előbb fogták föl azt a parancsot, mások csak később értették meg. Voltak olyanok is, akiknek hónapokig kellett a fülükbe rágni, míg hangos szavától elnémult bennük az előítélet és amig szemük bele mert pillantani az új fénybe, amely vakitón sugárzott feléjük.

A sok papa-jelölt és tatuska-aspiráns tehát ne izetlenkedjék tovább. Bakó József is hagyja a maga Rosenberg Lajosát, aki legujabban nyújtja föl az újját a fővárosi lapok hasábjain. Rosenberg Lajos kicsi ember ahhoz, hogy ő ebben a nagy pörben győztes maradjon. Amikor miniszterek érzik magukat apának, akkor apró fiskálisok igénye alig jöhet számításba. A természetes apaságot tán nem vitatja el tőle senki, de a törvényes apaságot a nemzeti kormány nem hagyja. Pater est, quem justae nuptiae demonstrant. Az egyedül törvényes és szent frigy pedig az, amelyet a Wekerle-kormány kötött az osztrákokkal. Méltó ahhoz a magzathoz, amelyért a civakodás folyik. Ez az izléstelen, haszontalan, komikus civakodás.

Ki lesz a tábla elnöke?

Fráter Imre, vagy Széll Farkas.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 27.

Sáuel Kálmán öröke: a nagyváradi királyi ítélőtábla elnöki széke betöltésre vár. Jogász körökben most az a kérdés képezi a legélesebb diskusszió tárgyát, hogy ki lesz a nagyváradi királyi ítélőtábla elnöke.

A nagyváradi királyi tábla kerületébe csak három törvényszék tartozik s így nem számítható a nagyobb területű felebbviteli bíróságok közé, de kerületébe esik azonban két olyan nagyforgalmu város, mint Nagyvárad és Arad s így ügyforgalma oly nagy, mint bármelyik nagyobb területű királyi tábláé. Éppen ezért erős, munkabiro s aránylag nem idős ember kell a tábla élére s épen ezért nem került kombinációba Medvigy Gábor, a nagyváradi királyi tábla nagytudású tanácselnöke. Ő már Sáuel Kálmán előtt is szóba került a kinevezésnél. Most — mint hírlík — nyugdíjba készül menni s éppen ezért ő nem is kerül szóba ez alkalommal.

Egyébként a nagyváradi bírói karból senki sem számíthat a kinevezésre és nem is pályázik senki közülök. Két magasrangú jogász kinevezésének híre került forgalomba.

Fráter Imre az egyik kombinációba vett táblai elnökjelölt, Széll Farkas a másik s a kettő közül a Széll Farkas kinevezéséről szóló kombináció jó komolyabban számba.

Széll Farkas jelenleg a debreceni királyi ítélőtábla tanácselnöke. Széleskörű működést fejtett ki a magyar jogtörténet, a középkori jogforrások ismertetése terén. Ezenkívül ismert nevű művelője a genealogiának és a történelmi segédtudománynak. Ügyvédi oklevelének megszerzése után közigazgatási pályára lépett, honnan a bíróságok szervezésével az elhunyt Sáuel Kálmánnal egyidőben került állami szolgálatba. Bírói pályájának legfényesebb szakasza a tiszta eszlári pör idejére esik, amikor erősen kitűnt éles jogi fejtegetéseivel s az akkori elavult büntető perrendtartás modern, humanus és liberális kezelésével. Flatalon, 38 éves korában vették észre kitűnő jogászai kvalitásait s 1882-ben került fel a budapesti királyi ítélőtáblához előbb pót, majd rendes bírónak, míg nem 1891-ben tanácselnök lett a debreceni királyi ítélőtáblánál s ebben a minőségben dolgozik ma is. Mint történettudós elkötelező neve van a szakkörökben, de mint gyakorlati jogász és kiálló adminisztratív erő már fiatal korában feltűnést keltett felebbviteli előtt. Széll Farkas rokonai kötelek fűzik Biharvármegye elkötelező családjához, többek között közeli rokona Széll Kálmán nagyszalontai esperesnek, a híres ma-

gyar költő: Arany János vejének is. Különben az apósa Kubelknek, a világhírű hegedűművésznek.

Kívülre még kombinációba hozzák az elnöki állásra Fráter Imrét, a budapesti királyi kuria nemrégiben kinevezett bíráját is. Fráter Imre nemrégén még a nagyváradi királyi tábla bírája volt s innen került fel a kuriahoz. A biharmegyei Fráter-család tagja, s állásán kívül ezért is előkelő tagja volt a biharmegyei és nagyváradi közéletnek.

A kinevezés egyébként már nem késhet sokáig. Medvigy Gábor nyugdíjaztatása ügyében már folynak a tárgyalások, s a tanácselnök, aki jelenleg Marosújvárt időzik, nemrégiben Pesten járt ennek a kérdésnek megoldása végett. A tábla ügyeit jelenleg Czwoke Kálmán, a szüneti tanács elnöke vezeti, akinek jelöltségéről szintén beszél egy kisebb kör, őt azonban inkább a tanácselnök utódjával emlegetik.

Arad virilistái.

(Az új névsor.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 27.

Aradváros adóügyi osztálya ma végezte be a legtöbb adót fizetők névsorának összeállítását, hogy az új névsor alapján az igazoló választmány a törvényhatóságban helyt foglaló virilisták névjegyzékét kiigazíthassa.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter két héttel ezelőtt, tudvalevőleg, rendeletet intézett a városhoz, amelyben az eddigi rendszer megváltoztatásával a névsor összeállítását kivette a királyi adóhivatal jogköréből és az összeállítást a városi adóhivatal kötelességévé tette. A belügyminiszternek erre vonatkozó rendelete még arra nézve is intézkedik, hogy a névsorban csak az *egyszeres adóösszeg* tüntetendő ki s aki a kétszeres felszámításra tart igényt ebből jogát az igazoló választmány előtt érvényesítheti.

Intézkedik továbbá a rendelet a lelkészek adójának kérdésében is, olyképen, hogy a lelkészeknek csak kizárólag a személyes jövedelmük alapján számítható fel az adójuk, nem

után Abdul-Hamid lakosztályába. Ott néha két óra hosszat előszobáztatja ő felsége.

Alapjában, Fahsin pasa sem rosszabb a többinél. Kis esze révén biztos lehet ura állandó kegyéről, soha a szultán engedelmesebb, megalázkodóbb tükárt nem találhatja. Tömérdek a rangja, az érdemrendje, fizetése elég kővér, sok ajándékot kap s borraivalokban is van része, hisz ő nyújtja be szentesítő aláírás végett az okmányokat.

A főkamrás: Hadzsi-Ali basa.

Régimódi jó török; üldöggel lábszárain nap-hosszat kis asztalkája mellett, a melyen épp hogy elfér kalamárja, hamutartója és fındzsája. Irni, keletiesen, tenyerében szokott.

A szultán legrégibb cselédei közül való. Alapjában derék ember, bár látott már furcsa históriákat az udvarban. Gyakran emlegeti a régi jó világot, amikor még nem folyt annyi cselészövény, a mikor ő neki nem volt annyi versenytársa. Ingallért, nyakkendőt nem szenvedhet, vendégeit hálolingben, papucs nélkül fogadja. Keveset beszél. Sok baja van a patriárkákkal de többnyire összebeküti őket mégis. Az öreg hivatalnokok szívesen folyamodnak hozzá, mert az emlékezőtehetsége bámulatos. Fahsin basáról, vagy Izzet basáról, szeliván, gyakran mondogatja: „Ugyancsak tuskébe léptünk, amikor ezt a két cselészövényt berekommendáltuk a szultánnál!”

Műveltsége csekély, pártját inkább az olyan egyszerűbb embernek fogja, a kiből hálaérzést sejt.

De akármilyen egyszerűnek lássák, jól eligazodik mégis az udvari cselészövények közt és

megszerzi részét a tömzsi panamákból. Allitól az szép gömbölyű vagyonszája van s gömbölyíti naponként. Szava olykor súlyosabb, mint az első titkáré, mert alkalomadtán a kezdéstől sem riad vissza.

Második kamarás és második titkár: Izzet pasa.

Alacsony, szőrös, gunnyasztó ember, örökké szimatol és szüntelen leplez valamit, — a hit nélkül való, a törvénnyel mitsem törődő szíriai típusa. Kész bármely alávalóságra, nincs olyan galád parancs, amelyet ne teljesítene. A szultán gonosz szelleme Törökország legveszedelmesebb ellensége. Titokban trónra vágyik s megenné féktelen mohóságában egész Törökországot. „Kis szultán”-nak hivatja magát s a szolgálat, mert képes keresztülvinni bármit.

Mint a vegyes törvényszék bírája, vezető elvé avatta a vesztegetést, szemérmetlenül árulta bírói ítéletét. Nem habozott, a mikor saját hazáját ítélte baksisért a Tubini-féle afférben; a szultánt II. Murad adósságainak megfizetésében. Száműzték, — Szíriában húzta meg magát, lesvén a sors kedvező fordulását. Az arméniai zavargások idején sompolygott vissza Konstantinápolyba s addig kushadt a szultán küszöbén, a míg becsempészett egy tervezetet, a mely megtetszett ő felségének. Csavaros esze, vakmerősége segítségével kamarásává lett s a szultán tanácsába került. Megértették egymást. A gyilkolások idején volt az ő aranykora.

Beszélt franciául, törökül, arabul, ezer eszű, ezerkarmu ragadozó. Tekintete kegyetlen és kapzsi, — árul bivalalt, kegyet, kitüntetést.

Kegyvesztett lett, de vagyona már akkor

biztos helyen volt s éppen vagyona révén jutott ismét kegybe. Azóta ő az ur. De nehogy veszedelem érje, Európába szállította pénzét. Fiát Párisban neveltette s a fiu, nem jól érezvén magát az udvar körében, állitól megcsókolt. Még, de a szökecskét apja rendezte s a mikor a fiu már biztenságban, francia hajó fődélzetén volt, Izzet a szultán lába elé borulván esdekelt a fia elfogatásáért. Abdul Hamid észrevette, hogy bolonddák akarják tenni, de nem szólt. De a mikor utóbb fia számára kegyelmet kért Izzet — megtagadta.

Izzet duzzogni kezdett, betegét jelentett, bezárkózott. A szultán, tartván tőle, orvosaival ügyeltetett rá mindaddig, míg újabb prédaszagra elő nem sompolygott vackából.

A szultán lenézi, de az eszire szüksége van. Az udvar legagysfurbtobb rókája Izzet. Ő vezeti a tengerészeti ügyeket. A német, angol, amerikai s olasz hajóépítőktől eddig vagy három-négy millió borraivalót zsebelt be.

Egy párisi érdekszövetkezet százmillió kölcsönnel kínálta meg a török kormányt. Izzet, mivel foglalót az ő borraivalójára nem adtak, visszautasította a kölcsönt, mondván: „Törökországnak többé idegen pénzre szüksége nincsen. Mint az orosz, a japán vagy az angol, kapunk kölcsönt idehaza, négy százalékkal!”

Titkár: Raglub basa is.

Benne megvan a nagy emberek matériája: államférfi, kereskedő és jó hazafi. A hazafiaság pedig fehér holló az udvarban. A szultánnak hűséges embere. Brutálisan őszinte, szókimondó, egyenes, — nem is igen rajong érte az udvari népség. Nincs benne fanatizmus, vallá-

pedig a mise pénzek, alapítványi vagy egyéb templomi jövedelmek alapján.

A városi adóhivatal a kétszázkilenc leg-több adót fizetőnek névsorát állította össze. A névsor egy részét alább közöljük, hátralevő részét pedig holnapi számunkban hozzuk. A névsor első része a következő:

	korona
Ifj. Neuman Adolf gyáros	11999.61
Neuman Dániel	11878.92
Neuman Samu	11878.92
Neuman Alfréd	7127.35
Hermann Gyula háztulajdonos	5977.69
Id. Neuman Adolf gyáros (Bács)	4751.57
Bing Vilmos kereskedő	4768.70
Domány József kereskedő	4469.45
Gutzjahr Mihály birtokos	4115.07
Étes Ármán kereskedő	4097.20
Andrényi Károly kereskedő	3738.97
Tóth József háztulajdonos	3458.59
Lengyel Manó butorgyáros	3442.60
Zselénszky Róbert gróf birtokos	3427.17
Bogdán Virgil dr. ügyvéd	3336.—
Wittmann Károly kávé	3074.35
Nagy Lajos vendéglős	3001.88
Schauer Ádám háztulajdonos	2870.01
Szilágyi Ede háztulajdonos (Bpest)	2765.80
Szalay Antal birtokos	2726.10
Dengl Rezső kereskedő	2622.80
Welsz Dávid kereskedő	2495.66
Welsz Márk kereskedő	2480.70
Kovács Artúr háztulajdonos	2477.28
Dengl Lajos háztulajdonos	2419.80
Hász Béla háztulajdonos	2395.22
Tedeschi Viktor háztulajdonos	2385.50
Nádasdy Ferenc gróf háztulajdonos	2275.80
Kristyó János háztulajdonos	2260.50
Kremmer József kereskedő	2247.35
Weller Rezső háztulajdonos	2207.96
Splizer Ignác birtokos	2757.08
Ódray Antal háztulajdonos	2059.60
Steiner Vilmos háztulajdonos	2089.10
Leendler Aladár fakereskedő	2339.—
Gück Zsigmond mészáros	2012.70
Kronstein Vilmos dr. orvos	2004.61
Gál Ferenc háztulajdonos	1915.87
Vas Mátyás háztulajdonos	1789.70
Goldschmidt Miksa kereskedő	1768.65
Hámori László dr. háztulajdonos	1759.54
Kneffel Lajos kereskedő	1740.48
Vancsek Ferenc háztulajdonos	1712.82
Freud Pál kereskedő	1672.82
Szabó Albert kereskedő	1636.46
Dobiasch József gyáros	1585.85
Wadowszky Gusztáv kereskedő	1586.84
Herczel Bernát háztulajd. (Bpest)	1577.40
Mairovitz Mór háztulajdonos	1515.10

	korona
Vásárhelyi Béla háztulajdonos	1506.80
Heinrich Sándor tkp. igazgató	1496.80
Marek Samu kereskedő	1494.86
Müller Gyula háztulajdonos	1482.10
Mayer Miksa háztulajdonos	1469.10
Farkas Sándor háztulajdonos	1461.30
Lészay Sándor kereskedő	1456.61
Lusztig Ármán háztulajdonos	1421.41
Reinhart Gyula butorkereskedő	1421.28
Reinhart Géza butorkereskedő	1421.28
Reinhart Kálmán tanár	1421.23
Lukács Gyula háztulajdonos	1419.85
Lukács Lajos ügyvéd	1406.65
Goldschmidt Sándor kereskedő	1359.74
Vannay Gusztáv háztulajdonos	1305.20
Kotsis Lajos háztulajdonos	1304.71
Lusztig Andor háztulajdonos	1295.67
Guttmann Samu kereskedő	1287.80
Ring Lajos gyógyszerész	1289.40
Vajda István dr. ügyvéd	1285.76
Klein B. Vilmos kereskedő	1265.50
Schwartz Jenő dr. ügyvéd	1255.50
Prokopcz Vencel vendéglős	1253.06
Reisinger Sándor mérnök	1212.19
Assael Adolf Ábrahám kereskedő	1264.—
Stengl Ignác háztulajdonos	1199.80
Dobró Pál földtulajdonos	1190.58
Turay András birtokos	1178.60
Lengyel Tivadar kereskedő	1161.45
Lengyel Frigyes kereskedő	1161.45
Rozsnyay József gyógyszerész	1159.60
Rozsnyay Kálmán gyógyszerész	1159.60
May János süti	1156.40
Szenes Soma kereskedő	1155.23
Keppich Jakab dr. orvos	1146.80
Bing János borkereskedő	1121.58
Sariot Domokos háztulajdonos	1117.82
Heltz Nándor dr. ügyvéd	1062.67
Floreszku György borkereskedő	1056.22
Mattencloft Gyula háró háztulajd.	1044.05
Müller Károly ügyvéd	1048.70
Szathmáry Géza háztulajdonos	1030.08
Ifj. Czeiler István asztalos	1006.22
Czukur László kereskedő	998.18
Scherzag Ernő kereskedő	991.80
Barabás Béla dr. ügyvéd	982.88
Janich Lipót kereskedő	971.06
Oravetz Miklós kereskedő	970.50
Gruber Gyula háztulajdonos	966.95
Hack Frigyes ács	966.78
Ludvig Alajos háztulajdonos	955.40
Láng József háztulajd. (Nagyvárad)	952.10
Robitzek Ágoston ügyvéd	944.51
Lux Mór háztulajdonos	942.09
Fürst János kávé	938.55
Blaskovits Antal háztulajdonos	935.09
Edelmüller József háztulajdonos	927.40

si kérdésekben türelmes; kegyet ritkán kér, a mihez jussa van, azt követeli. Vagy harminc esztendőig beírta 575 korona havi javadalmazással — a szultán a maga kezéből tette meg pasának.

Mint testvérei: kereskedik nagyban. Dusbányái vannak, jövedelme ebből évente két-három millió. Ingatlanokkal is spekulált, pompásan beültött. Üzleti ügyeit maga végzi, mi alatt társai a palotában fondorkodnak. Bányában állami ellenőrzést nem tűr: kijelentette a bányák miniszterének: „Embereidet megvesztegethetném, de rossz példát adni nem akarok, tehát kidobáltam őket.”

A palotában félnek tőle, tudják, hogy halált megvetően bátor a lefűt azt, a ki ártani akar neki. Kár, hogy tanácsait a szultán nem mindig követi. Szereti a pénzt, de nem kapzsi s okosan költ. Borralalócskát nem fogad el ára van, de nagy. Beszél s ír franciául, angolul, görögül és törökül.

Egy tanácskozás alkalmával, a mikor Izzet az ő hajóépítési panamát szötte, Raglup pasa a szultán előtt öklével csapott az asztalra. Ez a mozdulat bárki másnak életébe kerülhetett volna, őt azonban csak kiutasította akkor a szultán. A pasa nem panaszkodott, legalább egyideig nyugodalmasan foglalkozhatott ügyeivel.

Testvéreivel volt kereskedő közösségben. A mikor észrevette, hogy azok csak ő rajta élőködnek, elhatározta a szakítást. Komplikált volt a dolog. Előbb tehát száműzetési dekrétumot eszközölt ki a szultántól s azzal toppant testvérei elé: osztozunk, vagy pedig mentek száműzetésbe!...

Ő az egyetlen kamarás, a ki kedve szerint élhet Párában, kereskedhetik, a míg neki tetszik. Java ramazán idején napközben eszik, áruklóval nem törődve: a kémek csak messziről megfigyelték, sompolyognak, kettőt már fényes nappal lelőtt. Tör, revolver mindig van nála, még a palotában is.

A mikor a szultán nagykegyelme jelölül feleségül akarta adni hozzá egyik hölgyt, — a pasa huszonnégy óra alatt megnősült...

Hatvan éves, erős, széles homloku ember. A kamarások közül való Fak bey is.

Egy régi udvari inas, Lutfi aga fia. Lutfi a szultán nagyon kedvelte. Apja nyers, nehézkes ember volt, ő már jól nevelt francia. Anásban született. Eleinte apjának segédkezett a panamáknak, klienseket hozott koncessziókra, hivatalokra, kitérítésekre. Mialatt a kilens fizetett, Lutfi aga függöny mögül leste, hogy kevesebbet, vagy hamis pénzt ne szózzanak a fiára; olykor meg is rántotta a fia kabátja szárnyát, hogy nyissa ki jobban a szemét!

Apja halála után ő örökölte a szultán kegyét s folytatja a családi jó tradíciót.

Hol jó barátja és társa, hol meg versenytársa a derék Izzetnek és Tahsinnak a nagy üzletekben; néki is, mint azoknak egész sor reg kéme van és vannak érdemes pártfogottjai. Akárhány nagyragu hivatalnok az ő teremtménye, illetve tőle vásárolták hivatalukat, ő nevezte ki 17,000 törökforintért a híres Szelim Melhamét, a bányák és erdők miniszterét. Drága ember, de a mit árul, azt adja, — tehát sok jó embere van.

Az adóhivatal a listát holnap terjeszti István Kálmán polgármesterhez, aki a lista egy példányát megküldi a belügyminisztériumnak és szeptember 1-től 8-ig közszemlére teszi az összeállítást. Az es-tleges észrevételeket szeptember 8-tól 16-ig fogadja el a polgármesteri hivatal, és azután a listát az állandó igazoló választmányhoz teszi át a jövő évi névsor végleges megállapítására.

Felolvasás a nyári színházban

(Turisták dolgai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

Az Aradi Turista egyesület tegnap este választmányi ülést tartott, amelyen többek között elhatározta, hogy szeptember hó 15-én nagy-szabásu estélyt rendeznek a nyári színházban, amelyen Szegmeth Károly vetített képek kíséretében be fogja mutatni a Magas-Tátrát. A választmányi ülésről, amelyen a tagok igen nagy számban vettek részt, az alábbi tudósításunk számol be:

Schmidt János dr. elnök megnyitván az ülést, beszámol az augusztus 19-én Menyházán lefolyt Czárán-ünnepélyről. Az egyesület választmánya ez alkalmából jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a Czárán emlékbizottság vezetőinek: Dálnoki Nagy Lajos alispánnak, Vásárhelyi Béla főrendiházi tagnak, id. Nachtnébel Odón kir. tanácsosnak, Cabdéb Géza ezredesnek, Wenckheim Frigyes grófnak; az ünnepély szónokainak: Bodó Albert dr. nak, Péterffy Antalnak és Schmidt János dr. nak, akinek emlékbeszédét az egyesület az évkönyvében kinyomatja. Köszönetet szavaztak az emlékművek művészi elkészítéséért Mairovitz Emilnek, továbbá az Acsev igazgatóságának és Ballauer Kristóf menyházi plébánosnak, aki Czárán emlékeztére istentiszteletet tartott.

Majd elhatározta a bizottság, hogy a Czárán-emlékbizottság összes tagjait össze fogja hívni, hogy a gyűjtések eredményét bejelentse és a végleges elszámolást elkészíthessék. Nagy Lajos alelnök előterjeszti Szegmeth Károly mív. igazgató levelét, amely szerint a híres barlangkutató és természettudós olyan estély rendezése vállalkozik, amely előreláthatólag óriási érdeklődést fog kelteni városszerte. Szegmeth ezen az estélyen mintegy másfélszáz képben hazánk legszebb vidékét, az idegen turisták által oly nagy mérvben látogatott tündéri hegyvilágot, a Magas Tátrát fogja felolvasás keretében bemutatni.

Az előadásra vonatkozólag, tekintetbe véve a közönség kényelmét, az egyesület tárgyalásokba bocsátkozott a színház vezetőségével, hogy az estély a nyári színházban legyen megtartható. Az estély szeptember hó 15-ikén lesz és pedig a nyári színház mérsékelt árával. Jegyek a könyvkereskedésekben és az egyesület igazgatóságánál már előjegyezhetők. A felolvasást Szegmeth Károly Czárán Gyula emlékeztére fogja megtartani és az ebből befolyó jövedelmet a Czárán emlékművek alapjának gyarapítására fordítja. A Magas Tátra bemutatását végül mozgóképek fogják követni.

A jegyző előterjesztette a Dunántúli Turista-egyesület meghívó levelét a Nyíresen felállítandó Muck-kilátó torony felavató ünnepélyére, amelyen az egyesület képviselőiben két választmányi tag vesz részt.

Spireck Lajos bejelentette, hogy a megye szebb helyeinek közlemérté tétele céljából 12 képes levelező lapot adott ki, az egyesület neve alatt. A képek Kerpel Izsó kiadásában jelentek meg, s ugyanott kaphatók.

Tudomásul vette a választmány, hogy az

egyesület új jelvényeket rendelt a tagok részére. A díszes jelvény kék-zománc mezőben Arad város és megye címerét foglalja magában. A címer alatt az egyesület jelképező arany jelvénye van, a fehér zománc körmezőben pedig az egyesület címe van beírva. A címer fölé kifeszített szárnyakkal ül a Turul-madár.

Több apró belügy tárgyalása után elnök az ülést berekesztette.

Az ülésen részt vettek: Schmidt János dr. elnök, Nagy Lajos, Tomastik János, Riti Gyula, Kulcsár István, Bodó Albert dr., Spiroch Lajos, Markovich György, Kalmár Árpád, Kovács Gyula, Gyömbér István, Záray Ödön, Haglauer György, Csárály Alajos, Balassa Ernő, Nagy Imre.

(Lásd a következő számban)

Oly szép a bizalom!

(Jelöltalussy megnyilatkozásaiból)

Az Aradi Közlöny távirati értesítése. Arad, augusztus 27.

A honvédelmi miniszternek ispánjával támadt afférjában a járásbírósg tudvalevőleg elutasította az ispán 160 korona 40 fillér visszaadására és 700 korona megfizetésére vonatkozó keresetét. Ámbar a polgári pörökben még két forum fog itélkezni és a büntető bíróság még nem is foglalkozott az ispán feljelentésével a honvédelmi miniszter tisztelőt már is biztosították változatlan szeretetükről és ragaszkodásukról, sőt a szakmai választókerületből, amelyben a miniszter birtoka fekszik, több választó küldöttségileg fejezte ki Jelöltalussy iránt érzett bizalmát.

Ezt az alkalmat felhasználta a miniszter arra, hogy politikai enunciaciót tegyen és hangsúlyozza, hogy nagy ambícióval vállalt állásában hasznos szolgálatokat tegyen az országban.

A küldöttség tisztelgéséről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

A szakmai választókerület vezérlelő felkeresték a lenti birtokán időző honvédelmi minisztert, hogy szeretetüket és bizalmukat nyilvánítsák a miniszterrel szemben. A tisztelgők nevében Kallós János ügyvéd mondott üdvözlő beszédet a miniszterhez, aki ezt a következő szavakkal köszönte meg:

Szivem egész melegséggel köszönöm meg Önöknek, hogy megjelenésükkel megtiszteltek méltóztatik. Az elhangzott szavakért fogadják annál inkább köszönetemet, mert szeretetük és bizalmuk megnyilvánulása oly időben ért engem, amidőn a sajtó egy része akkor ítélte és tört pálcát felettem, amidőn a tényállás felől még tájékozva sem volt. Habár tudom, hogy a sajtónak a része nem annyira személyem, mint politikai állásomból folyólag tört egyéni integritásom ellen. Ez eljárás azonban politikai állásomban munkakedvemre lelőhasználni nem fogja, sőt — szónokuk szavaival élve — olyan akarok lenni, mint a vízbe dugott forró vas, amely ott el nem ázik, hanem inkább megacélosodik.

Telvé ambícióval foglaltam el a honvédelmi miniszteri tisztséget, ama feltett szándékkal, hogy hazámnak hasznos szolgálatokat fogok tenni. Biztosítom Önöket, hogy közbejött megértelemzésom ama megajlatkozások után, melyeket az ország minden részéből kaptam, tevékenységemet megzavarni nem fogják, hanem arra serkentenek, hogy a megkezdett uton tovább haladva hazám és a közjó érdekében törekedjenem tovább működjem.

Tehát a miniszter ur tovább halad a megkezdett uton. Legközelebb egy másik ispánját fogja elfogatni. Esetleg bolyogtat is.

Az Aradi Közlöny távirati értesítése. Arad, augusztus 27.

Elárverezett püspöki hagyaték.

(Wolafka Nándor vagyona.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától. — Arad, augusztus 27.

A debreceni Szent Anna-templom káptalan plébánia két napon át szokatlan képet nyújtott. A máskor oly csendes, komor épületet harsány kiabálás, zaj, lármá verte fel. A kapuk tárva nyitva, az udvaron egész sereg ember tömeg sürgött-forgott, tolongott. Jöttek, mentek szakadatlanul, szinte visszhangzott a ház a zenebonától. Licitáció folyt a plébánián. Wolafka Nándor püspök hagyatéká felett ütötték meg a dobát. Az elhunyt főpap hátrahagyott vagyonára tudvalevőleg ráette kezét a nagyváradi káptalan, hogy annak értékesítésével nemcsak fedezetet nyerjen az a hiány, melyet a püspök kezére bízott egyházi vagyonban konstataáltak.

Az árverés délután három órakor kezdődött dr. Schweiger Ede ügyvéd, a káptalan meghatalmazottjának és Bódogh Zsigmond végrehajtó, bíról kiküldött vezetése alatt. A plébánia udvara egészen megtelt a kíváncsi közönséggel, melyet a licitáció oda vonzott; még a kapu alótti járda e részt is lefoglalta. A bejutni nem tudó, minden rangosztálybeli sokaság.

A nagyszámu híveken kívül megjelentek az árverésen az elhunyt püspök tisztelői, jóbarátai, akik sok mindent összevéve voltak. Természetesen a licitációra került holmik legnagyobb része — az árverési hiénák birtokába jutott, akik tulajdoni számmal, valósággal rajzolták a helyszínén.

Az árverés két napon át tartott. A püspöki lakból egymásután hordják ki a holmikat: Butorok, díszedények, szőnyegek stb. Mindent elkötyavetyélnek, dobra került minden, minden az utolsó szögig, egész hagyaték. Három bárt Schneider pékmester és Balogh István gazdálkodó vették meg 552 koronáért, a lovakat pedig Ifj. Wolafka Antal, az elhunyt unokaöccse vette meg 1090 koronáért. A lakosztály berendezését, rubanemléket, ágyneműt, stb. 4457 adták el, annak legnagyobb része az árverési hiénák birtokába jutott.

Egyedül a pince van még hátra, az ott lévő italok ellicitálására majd csak holnap kerül a sor.

A licitációból eddig befolyt összeg mindössze 6092 koronát tesz ki a így a hagyatékban bizony nagyon kis része, körül meg a 95.000 korona hiánynak.

Aradi cipészek sztrájkja.

(Egy megverett munkás miatt.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától. — Arad, augusztus 27.

Aradon az utóbbi hónapokban egymást követik a sztrájkok. Sztrájkoltak a vaggongyár munkásai, a famunkások, a lakatosok, a kőművesek, a szobafestők, ma reggel pedig a cipőmunkások léptek sztrájkba. A sztrájk az Aradi cipőtermelők szövetségében tört ki és oka sokkal érdekesebb, mint az eddigi sztrájkoké. Nem bérmozgalomról van ugyanis szó, hanem a munkások egy társuk becsületéért léptek sztrájkba. A sztrájkról stábbi tudósításunk szól:

Pénteken este fél hét órakor, nagy botrány volt a cipőtermelők szövetségének Szabadságtéri üzlethelyiségében. A botrány főszereplője egy a szövetségnek dolgozó munkás és a szövetség igazgatója, Oláh Juszti voltak. Az igazgató egy összekülönbözésből kifolyólag ráta madt a munkásra és izgatott állapotban, úgy megverte alkalmazottját, hogy az súlyosabb sérüléseket szenvedett.

Az Aradi Közlöny távirati értesítése. Arad, augusztus 27.

A munkásokat társuk inzultálása nagy izgalomba hozta és elhatározták, hogy erős megtorlással fognak élni az igazgató ellen. A megtorlás módját vasárnap határozták el. Az ügy érdekében leghelyesebbnek látták a sztrájkot, mért is ma reggel valamennyien sztrájkba léptek, amiről értesítették az iparhatóságot.

Zuber Andor helyettes iparhatósági biztos a bejelentést tudomásul véve, ma délutánra tűzte ki a békéltelési tárgyalást, amely azonban eredménytelen maradt. Mindezenáltal valószínű, hogy a sztrájk már holnap véget ér és a munkások meg fogják kapni a kívánt elégtételt.

A munkások ma röpiratban bizonyítják álláspontjuk igazságát és arról is panaszkodnak, hogy azért voltak kénytelenek a röpiratot kiadni, mert az aradi sajtó az esetről nem vett tudomást. Ez az állítás ebben a formájában nem felel meg a valóságnak. A való tényállás a következő: Szombaton a késő esti órákban beállított szerkesztőségünkbe két munkás, akik egy erős hangú nyilatkozat kiadását kérték tőlünk. A nyilatkozat olyan szokatlan erős hangnemen volt megírva, hogy nem adhatuk közre. Azt azonban készséggel megígértük a munkásoknak, hogy az esetet meg fogjuk írni, de mindenképp kiderítjük a való tényállást, mert egyoldalú információ alapján ilyen esetet nem regisztrálhatunk. Csakis azért hallgattuk el a tehát vasárnapi számunkban az esetet, nem pedig, mintha az egyik félnek kedvezni akartunk volna.

Az élénkülő politika.

Ki lesz az új háznagy?

(A képviselőház munkaprogramja.)

Az Aradi Közlöny távirati értesítése. Arad, augusztus 27.

Napról-napra elevenebb lesz a politikai élet a fővárosban. A függetlenségi párttól elterjesztett riasztó hírek sok honatyát csaltak a fővárosba, azonkívül a miniszterek közül is többen állandóan itt tartózkodnak, — van tehát pezsgő politikai élet, akár egy rendes parlamenti napon. Téma is van bőven. Itt van például okéért a képviselőházi háznagy kérdés, amely Tóth Jánosnak államtitkárrá történt kinevezésével vált aktuálissá. A leendő háznagy személye dolgában a legelterjedtebb nézeteket vallják a honatyák. Jelen van már a quantum satis — három. Nevezetesen vannak, akik Leszkay Gyulát, a függetlenségi párt gazdáját óhajtják háznagynak. Főleg komolyságával, pontosságával, lelkiismeretességével agítálnak mellette és sánszai annál nagyobbak, mert köztudomás szerint Kossuth Ferencnek is ő a jelöltje.

A második jelölt Putnoky Mór, szintén a függetlenségi párt tagja. Az ő hívei azal érvelnek, hogy Putnoky európai műveltségű ember, aki négy-öt nyelvet beszél s — mondják — ilyen ember kell egy olyan állásba, ahol főleg sok idegenrel kell érintkezni.

Sághy Gyulát is jelölik néhányan, különösen azért, hogy honorálják az ő rendkívüli buzgalmát és agilitását, amelyet a pártban épen az utóbbi időben fáradhatatlansággal kifejtett.

Ezek a jelöltek és az agitáció folyik nagyban, ambar nyilvánvaló az eddigi hangulatból, hogy az urnánál Leszkay Gyula lesz a győztes.

Az Aradi Közlöny távirati értesítése. Arad, augusztus 27.

A háznagy állásra *Barabás* Béla nevét is forgalomba hozták, de minde alap nélkül, mert értesülésünk szerint Barabás erre az állásra nem tart számot.

Ennél a kérdésnél sokkal fontosabb az, hogy az összes miniszteriumokban nagyban folyik a munka. Ugy halljuk, hogy mindenfelé kodifikálnak törvényjavaslatokat, melyek az őszi és a tél folyamán kerülnek majd a Ház asztalára.

A miniszterelnök is most fáradozik a Ház munkaprogramjának az összeállításán — mint politikai körökben hirtelen jár — éppen ezért még a hét folyamán klopodiai birtokára utazik, hogy a szomszédos Herkulesfürdőben érintkezésbe lépessen *Kossuth* Ferencel. A parlament munkarendjének megállapításán a két államférfiú arról is fog tanácskozni, hogy minő magatartást tanúsítson a miniszterelnök *Beck* báró osztrák miniszterelnökkel szemben a gazdasági kiegyezés dolgában legközelebb megindítandó tárgyalásokon.

Thury Zoltán meghalt.

(A magyar irodalom gyászja.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, augusztus 27.

Thury Zoltán, a legmodernebb magyar írók egyike — amint budapesti tudósítónk táviratozza, — ma hajnalban háromnegyed háromkor, egy évi szenvedés után tüdővészben meghalt Püspözszeri-ut 16. számú lakásában, miután teljes öntudattal önfeláldozóan ápoló feleségétől és családjától búcsút vett.

Legutóbb, dacára annak, hogy protestáns volt, a zsidó kórházban feküdt 8 hónapig, ahol a leggondosabb ápolásban részesült. Eittrajzi adatai a következők:

Született 1870. március 7-én Kolozsvárt. Fia volt Thury Kőpe Lajos honvédszázadosnak. Atyját tíz éves korában vesztette el. Gimnáziumi tanulmányai bevégezése után színész lett, de csak rövid ideig volt a színészetnél és már ez alatt is irodalommal foglalkozott. Csakhamar újságíró lett, a kolozsvári lapoknál kezdett írni és azután a „Szegedi Napló”-hoz jutott. Itt írta meg tizenhét éves korában első darabját, *Susannét*, melynek az összes vidéki színpadokon igen nagy sikere volt. Ezt a darabját *Stojanovics* megzenésítette és a m. kir. Operában „Ninon” cím alatt került színre.

A Szegedi Naplótól Pécsre jutott és onnan került fel Budapestre a Pesti Naplóhoz, mely őt Németországba küldte ki tudósítójának; Münchenben élt két évig. Itt nagyon sokat volt együtt lengyelekkel és orosz menekültekkel. Az orosz befolyás később irodalmi munkáitain meg is látszik. Münchenből visszatért a Pesti Naplóhoz és onnan az egész szerkesztőséggel ment át annak idejében a Budapesti Naplóhoz, Újságírói működése nem tartotta attól vissza, hogy ne foglalkozzék komolyan az irodalommal.

Mégirta „Katonák” című darabját, mely a Vigszínházban igen nagy sikert aratott. Ezen darabot lefordították németre és olaszra; Zaccari akarta előadni, de szociálistikus tendenciája miatt betiltották úgy Olasz, mint Németországban. A Nemzeti Színházban „Asszonyok” című darabját adták elő. Jelenleg három színháznál van előadásra kiűzött darabja. A Nemzeti Színháznál „Ilona” című színműve, a Magyar Színházban a „Tengerszem tündére”, a Népszínházban a „Katinka” című népszínműve. Következő kötetek jelentek meg: *Regények és mesék, Tárcanovellák, Urak és parasztok, Úrlelkű fűhadnagy, Bolondok, Készenlétes emberek, Kat-*

nák és Utravaló. Ez utóbbit gyermekeinek írta, akiket mesésen szeretett.

Tizenegy év előtt nősült, elvette *Mavlon* Gizellát; négy gyermeke van, két fiú és két leány. Az Újságírói Egyesület — amint tudjuk — díszsír helyet kér neki a fővárostól és úgy ezen egyesület, mint az Otthon fogják rendezni a temetést.

Párbaj akadályokkal.

(Mi lesz, tanár ur?)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

Egy minden mozzanatában különös lovagias eset nyert elintézését Nagyváradon. Érdekes maga az ügy előzménye is, de a lovagias társaság, ellenfelek, segédek, doktorok kalandja sem mindennapos.

Csütörtökön éjszaka egyik fényes nagyvárad-i kávéházban elegáns társaság mulatott. A cigány nagy tűzzel huzta, az urak már többszörösen brudert ittak a szomszéd asztalok népével, s ebben a pezsgős hangulatban botlott be a kávéházba egy kereskedelmi utazó. Szőke szakállu, tagbaszakadt fiatal ember, a ki a két órai gyorsvonattal érkezett s a vidám muzika vonzotta lepihenés előtt a kávéházba. Az idegen a mulató kompániával szemben levő márvány asztal mellé ült és konyakot rendelt. Alig hogy a pincér kiszolgált, a jókedvű fiatalok egyike rákiáltott:

— Hé tanár ur, jó lesz letenni azt a kalapot!

A jövevény bár észrevette, hogy neki szól a barátságos felhívás, nem akart tudomást venni a dologról. Szótlanul ült a helyén és farkasszemet nézett a jókedvű társasággal, a melynek tagjait módfelett bosszantotta, hogy a jövevény a kötekedésre nem reagál. A fiatal ur most már felpattant a helyéről s nagy haraggal lépett az utazó asztalához. Harsogó trombita hangon rivalt rá az ismeretlenre:

— Hallotta, mit mondtam? Vagy süket? Azt mondtam, hogy ez itt nem zsinagóga!

Az idegen anélkül, hogy megmoccant volna, nyugodtan felelt:

— Tatom, tudom. A zsinagógában még sohse láttam részeg malacot.

Ne természetesen ezzel az ügy a lovagiaság hímes mezejére terelődött. A nótáskedvű vidám urak pillanat alatt segédeké változtak át, s megtörtént a kihívás. Az idegen készséggel fogadta az urakat, bemutatkozott, kijelentette, hogy az 52. Frigyes gyalogezred tartalékos tisztje, s engedelmet kért, hogy pénteken délelőtt nevezze meg a megbízottait. A segédek csakugyan találkoztak is pénteken, s hosszas tárgyalások után abban állapodtak meg, hogy az ellenfeleket 25 lépésnyi távolságban, 3—5 lépés advance-szal, kétszeri golyóváltásra állítják egymással szembe.

Tegnap délután 3 órakor a wolfi ordóban találkozott a társaság. A segédek nekifohászkoztak s nagy lépésekkel kezdték kimérni a katonai lövőterén a távolságot. Az orvosok is készülni kezdtek, amikor megjelent egy 57. gyalogezredbeli káplár, a lövőde őre s erélyesen közbelépett:

— Mit akarnak itt az urak? Ez katonai terület. Semmi keresetük titen!

A segédek próbáltak érvelni, okoskodni, de a káplár nagyon szigorú volt s követelte, hogy azonnal hagyják el a területet. Mit volt mit tenni a szekundánok meghányták-vetették a dolgát s elhatározták, hogy a Bonéi-kut mellett történik meg a mérkőzés. Nosza fiakkerre kaptak s jó egy órai vágatás után érkeztek a Bonéi kut tájára. Már jó előre ki is

szemelték a viadal alkalmas helyét, amikor nem kis meglepetésükre rendőr uniformis tűnt eléjük a horizonton. Mint a gondolat, hirtelen termelt ott *Becsey* rendőrőrmester, akit a véletlen sodort valahogy arrafelé. Az őrmester megsejtette, miben járnak az urak, s egyszerűen megtiltotta a verakedést.

— Nem engedem — mondotta — hogy itt párbajt vívjanak.

Mikor pedig látták, hogy minden hiába való, sebesen elrobogtak, s utközben beszéltek meg, hogy kerülő uton a Fácánosba hajlatnak. Már estére járt az idő, mire végre odaértek, s most már az alkonyat homályában zavartalanul hozzá készülődhettek a mérkőzéshez. Mielőtt azonban a felek kiállottak volna, a segédek újból tanácskoztak, s a viadal előtt békésen intézték el az ügyet.

A jegyzőkönyvet már vig poharazás közben írták meg, s nem felejtették ki belőle ezt a passzust:

— Miután a felek férfias bátorságuknak bizonyosságát szolgáltatatták ...

Az eltévedt báránka.

(Lelekészek háborúsa.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

Ennek az évnek május havában megjelent a *medgyesegyházi* plébánián *Antal* Sámuelné és bejelentette *Mihályfy* Gyula plébánosnak, hogy ki akar lépni a katolikus egyház kebeléből.

— Baptista leszek, főtisztelendő uram, — mondta az asszony — ez a vallás nagyon tesz nekem és jobban megfelel a hitemnek.

Mihályfy Gyula tudomásul vette *Antalné* bejelentését és megmagyarázta neki, hogy a törvény értelmében két hét múlva újból be kell jelentenie kilépési szándékát.

Két hét múlva *Antalné* ismét megjelent a plébánián és megismételte előző kijelentését.

— Vannak gyermekei? — kérdezte ekkor a plébános.

— Egy lányom van, *Terézia*.

— Hány éves a leány? — kérdezte a plébános.

— Tizennégy.

— Ak-or figyelmeztetem, hogy leányát nem szabad a baptista egyház kebelébe felvételnie, mert ezzel a törvény ellen vét. A törvény csakis a tizennégy éven túl engedi meg ezt.

Antalné a plébános figyelmeztetésére meg is fogadta, hogy nem fog a törvény ellen vétetni, és míg leánya a tizennégyedik életébe nem tölti, nem véteti fel a baptista egyház kebelébe. A plébános azonban nem érte be az asszony ígéretével, hanem továbbra is érdeklődött az ügy iránt és úgy értesült, hogy *Antalné* ígérete ellenére is felvételte leányát a baptista egyházba. *Mihályfy* plébános erre vallás elleni *kihágás* miatt feljelentést adott be az aradi járásbíróhoz, *Soós* István, a medgyesegyházi baptista egyház előjárósága ellen.

Ma volt az ügynek tárgyalása *Bosóky* Mátyás dr. albiró előtt. A tárgyaláson úgy *Antalné*, mint *Soós* István tagadták, hogy *Antal* *Terézia* fel van véve a baptista egyház kebelébe, a leány pedig azt vallotta, hogy *Soós* megkeresztelte őt ugyan, de kijelentette neki, hogy tizennégy éves koráig nem kerül bele a baptista egyház anyakönyvébe.

Mint hogy a vallomásokból *Mihályfy* plébános állítása nem nyert bizonyítást, az ügyész megbízott *visszavonta* a vádat és annak folytán a bíróság megszüntette az eljárást a vádlott ellen.

Az éjjeli Arad.

A kassza.

Arad, augusztus 27.

A mai posta ennivalóan édes helyesírási hibákkal tarkított levelet hozott a szerkesztőségbe. Pufi írta, az aranyos szöke Pufi, az aradi éjjeli kávéházak disze. A levél olyan súlyos szemrehányásokat tartalmaz, hogy még most is csodálom, hogy nem kellett érte büntetésportót fizetnem. Pufika azért haragszik, hogy a barátomról írván, lekicsinyeltem a kasszák hölgyeit.

Kedves Pufika, maga félreértett engem, én azonban megérttem magát. És mert megérttem, ma maguknak szenteltem ezt a pár sort. Maguknak, a kik ott robotolnak a tükrök alatt, a likörös üvegekkel, ezüst kanalakkal és szalvétákkal diszitett márványtrónban. Maguknak, akiket minden tacsó megostromol, akikkel szemben sikamlós viccek és perverz célzások tömegét viszik a hódítás harcába. Pufika, expialom a bűnömet. Kezdjük el.

Kétféle kassza van, de sokféle kasszirnök. A kasszák részint olyanok, melyekben éjjel-nappal állandóan ülnek, részint olyanok, melyekben csak nappal és fél éjjel ülnek. Erről az utóbbiról, — az éjjeli Aradról szólván — ne is beszéljünk. A fél-éjszakai hölgyek a kasszirnök társadalmában az arisztokraták. Ők meg tudják őrizni szolid jellegüket. De az egész éjszakaiak, — ugye Pufika, — nagyon bajosan. Az éjjeli kávéházak közönsége nem a magasabb tízezerből kerül ki. Csak nagy ritkán téved be oda olyan halandó, aki a társadalommal jó lábon áll és jó lábon akar állani. A törzsvendégek itt fumigálják az illemtant, az etikettet és — óh Jean Jacques Rousseau! — a természethez való viszonzatérás elvének alapján állanak. A kasszirnöknek pedig hozzá kell idomulnia a maga kávéházához. Hiába irtózik a piszkos fehérművekben járó, züllött külső vendégtől: mosolyognia kell rá, ha nem akarja, hogy a kávéssal rossz lábra kerüljön. Rabszolgaság ez, lelki rabszolgaság, amelyben a fizikum is senyved. Hajh, könnyű ordinárnak lenni, ha valaki az akar lenni. De szenvedés és kín, ha az élet kényszeríti belé az embert.

Az élet . . . Hölgyeim és uraim, ha úgy nébe-hóba odatéved a tekintetük egy egy kávéházi kasszára, ne felejtsek el, hogy ott rendszeren egy-egy nagyon érdekes, nagyon szomorú és nagyon sivár regényfejezet rejtezik. A selyem blúz, a csipkegallér még nem jelent semmit. Az a látszólagos jólét, amit a kassza tükre sugározva ver vissza, — az csupán azt jelenti, hogy van ennivaló és van ruha. De a többi? A többi, azt a többi, ami hiányzik, azt nem látja senki.

Őn, nagyságos asszonyom, ki a házasságot és a polgári jólét pledesztálján állva, az erkölcsről és az erkölstelenségről oly szigorú tételeket állít föl, ön sohasem gondolt arra, hogy az erkölstelenség relatív fogalom. Hamarjában nem is tudnám megmondani, hogy vajjon mi az erkölstelenebb: szerelem nélkül férjhez menni, bizonyos ezer forintokért megvásárolni egy házasságot, — avagy anyakönyvvezető nélkül szeretni valakit, az erkölstelenség szabályai szerint, de igazi szerelemmel. Ön, nagyságos asszonyom, kicsinylő mosolylyal beszél a kasszák tündéreiből, holott ezeknek a leányoknak sokszor volna alapos okuk, hogy ők mosolyogjanak másokon. Az ő életük rendszeren elhibázott élet. De sohasem olyan elhibázott, mint azok az életek, melyekben oly nagy szerepet játszik egy-egy kitalált, vagy igazi válók.

Az élet . . . Azt mondtam, hogy a kasszában szomorú regények fejezetek játszódnak le. És ez igaz is. A legtöbb kasszátündér a félig intelligens családok leányaiból kerül ki és van közöttük aki, talán ma is az elitbálak keringőt táncolhatná, ha véletlenül közbe nem jön valami véletlen. Egy gyöngé-

pillanat, a vér, talán egy nagy csalódás, talán szerencsétlen családi körülmények kergetik ki a világba ezeket a maguk lábán élő nőket. Az élet pedig mégis gyönyörű. Egy részeges isten álom, bolondos, rendszertelen, kusza, de ragyogó álma, — ahogy Heine mondja. És ezt az álmodat a kassza tündérei is végig akarják álmodni, talán nyomorogva, talán fájló lélekkel. És mivel a kávéházi trónusokban megtalálják a maguk megélhetését: inkább ülnek a tükrök alatt, mint valami varrodában, ahol a lélek mellett a test is kifárad. Ez csak érthető dolog.

Es most térjünk vissza a barátomra. Hogy a kassza hölgyeinek barátjuk van, az sokkal inkább érthető, mintha valaki házibaratot tart. A kávéház és zárda között tudvalevőleg erőteljes különbségek vannak. Az éjszakai kávéházak élete, a durva, piszkos millió bizonyára nem tesz senkit szentté. A nem éjjeli kávéház is igen ritkán. A komikus alak tehát sohasem a kasszák hölgye, hanem a barátom. A türelmes, a jámbor barátom. De h jh, a szent örült-ség, a szerelem nagy ur. Annak nem lehet parancsolni. Es — ha hihetetlen is, — a barátom rendszeren szerelmes, valamint a barátnője is. Es ez mindent megmagyaráz.

Ez az igazság. Pufika. Az, hogy maga keservesen panaszkodik amiatt a lenézés s azok miatt a durvaságok miatt, melyek napról napra keserűvé teszik a szájaizét, az más lapra tartozik. A gátat sehol sem fonják kolbászból és az élet nem más, mint egy nagy magalkuvás. Lásza, egy reggel öt óra tájt, amikor látom magát a kasszában, amint álmos szemekkel, fáradtan és kábultan néz maga elé a levegőbe: elgondolom, hogy alig pár esztendeje egy szőkefürtös borzas kisleány babaruhákat varrt valahol és nem is sejtette, mi az az élet. Az a kisleány maga volt, Pufika. Akkor még nem is sejtett, most pedig már tud. Tudja, hogy milyen utálatos ez a gyönyörű élet. Es pokoli biztonsággal számítja ki, hogy mit fizet a vendég egy tizenképerces billiárdjátzmáért. A hajnali szürkületben pedig gyakorta gondol a barátjára, akit talán nagyon szeret, de akinek a Derblay vasgyáros szavaival mondhatná el: — Szeretlek, de megcsallak!

—zab.

Bánffy a kormány ellen.

Szeged ünnepe.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

Klauzál Gábor, Magyarország első függetlenségi kormánya ipari és kereskedelmi miniszterének szobrot állított Szeged városra és ez alkalomból ünnepet, kongresszust rendeztek az országos iparpártolás kultuszának a nevében. A kormány részéről Sztéryi József kereskedelmi államtitkár jelent meg Csóka József miniszteri osztálytanácsos kíséretében, a földművelésügyi miniszteriumot Mesóssy Béla államtitkár, a kultuszminiszteriumot pedig Halász Ferenc miniszteri tanácsos képviselte. Megjelentek még báró Bánffy Dezső, Bécsy Károly, Csitáry Béla, Endrey Gyula, Kelemen Béla, Kecsméthy Ferenc, Tutsek Sándor és Lányi Mór orsz. képviselők, Zsilinszky Mihály volt államtitkár, Glatz Antal főispán, báró Gerlóczy Ferenc és neje, gróf Almásy Dénesné és még számosan. Képviseltették magukat az országos országos ipari és kereskedelmi egyesületek és testületek, továbbá hetvenhat megye, városi testület és egyesület.

(Az ünnepségek.)

A kongresszust díszüléssel nyitották meg, amelyet a városháza nagytermében László Gyula kir. tanácsos elnökölt. A szobor előtt tartottak meg. Itt Sztéryi József nagy beszédet mon-

dott, amelynek során érdekes kijelentéseket tett. Közölte a kormány jövő programját az iparviszonyok fejlesztésére nézve és kijelentette, hogy a kormány az önálló vámterület megvalósításának első feltételül annak alapos előkészítését tartja és hogy ennek folytán a kormány egész gazdasági politikája a gazdasági függetlenség politikája lesz.

A díszülés után a megjelentek a Stefánia-sugárútra a kulturpalota elé venültek, hogy részt vegyenek a Klauzál Gábor szobrának leleplezési ünnepélyén. Maga a szobor gránit talapzaton nyugvó mellszobor. Az ünnepélyt a honvéd zenekar nyitotta meg himnusszal, melyet a közönség kalaplevéve, a tisztek pedig vigyázz állásban hallgattak végig. Ezután László György polgármester mondotta el ünnepi beszédét, miközben lehullott a lepel a szoborról. A beszéd után a koszorúknak a szoborra való elhelyezése következett.

(Bánffy a kormány ellen.)

Délután egy órakor Szeged város háromszáz tizetű bankettet rendezett a kongresszuson és a szobor leleplezési ünnepélyén megjelent vendégek tiszteletére. Több pohárköszöntő után Bánffy Dezső a következő feltűnést keltett beszédet mondotta:

— Engedjék meg nekem, t. Uram, hogy röviden, de bizonyos tekintetben *ellentéteteket konstatáljak*. A tegnapi nap folyamán, de a mai napon is a zöld asztalnál és a fehér asztalnál egyaránt az iparfejlesztésről és iparpártolárról hallottunk beszélni. Kifejtették többen igen helyesen, hogy keresni kell a módokat és eszközöket, amelyekkel Magyarország iparát és gazdaságát fejleszteni lehet. Gazdasági fejlődés tekintetében lehet csinálni sokat, de ha valódi gazdasági önállóságot akarunk, akkor nem a jövőben, hanem *azonnal kell cselekedni*. Bár igaz az, hogy a mi viszonyaink között, de különben is egyszerre az ugrás nem lehetséges, és így a sorompókat a legközelebbi években Ausztria felé és egyáltalában a külföld felé felállítani nem lehet, de minden vonatkozásban és így a szavakban is benne kell lenni annak a gondolatnak, hogy a helyzet csak átmeneti, hogy iparunk fejlesztése csak arra való, hogy arra az időre, amely kell, hogy eljőjön és a teljes gazdasági berendezkedést megteremtse, az ipart fejleszteni, erősíteni és támogatni kell, mert *ipari és gazdasági önállóságunk sorompók nélkül valóban sohasem jöhet létre*. Ennek megvannak a maga feltételei is; ezek a gazdasági átalakulás, a pénzügyi átalakulás, a kaszifizációk felvétele és az önálló bank. Ezekre vonatkozólag nem hallottam én semmit sem, pedig szerettem volna hallani. H. ezt komolyan és erősen nem akarjuk, akkor a magyar államot nemcsak gazdaságilag, de politikailag sem tudjuk kiépíteni. Ezt én tapasztalásból mondom, aki az Ausztriával való viszony rendezésével foglalkoztam. Egyszerre a dolgokat lefűjni nem lehet. Volt idő, amikor a törvénybe lefektetett jog nem ezen megvalósításához köteleztünk, *most azonban eltávolodunk*, pedig ennek a gondolatnak kell lenni a végének, mert *csak a gazdasági önállóság és iparfejlesztés nem sikerül*. H. azt akarjuk, hogy ezek, bekövetkezzenek, akkor ezt a célt kell szem előtt tartani.

Ezután kifejtette azt, hogy a kormánynak azon törekvése, hogy 1917-ig a gazdasági önállóságra, külön vámterületre és a vámsorompók felállítására berendezkedjék, nem helyes. *Ezeket a dolgokat azonnal meg kell valósítani*, annál is inkább, mivel ezekre vonatkozólag jogaink törvényben vannak biz-

tosítva. Majd azt a kijelentést tette, hogy nem bízik sem Wekerleben, sem Andrássyban mivel ők a gazdasági önállóságot megteremtési, vagy nem akarják, vagy nem tudják.

(Egy kis vita.)

Bánffy beszédére Szeferényi József azonnal válaszolt, miközben a következő kijelentést tette:

Valamint a kereskedelem irányait birtelen nem változtathatja meg és a szemrehányás, melyet jogosan, sokszor jogtalanul kereskedőinknek teszünk, hogy a magyar ipart nem pártolják eléggé, abban leli magyarázatát, hogy a kereskedés évtizedes megszokott irányait hirtelen megváltoztatni nem lehet, így az önálló vámterület bekövetkezése esetén is csak úgy fogja azt a hatást eredményezhetni, amelyet tőle várunk, ha azt kellőképpen, gondosan és tervszerűen előkészítették. Az önálló vámterület létesülhetésének első feltétele annak komoly előkészítése, mert ha elérkezik az az időpont, amelyben az országnak ezen kérdésben döntenie kell, és ismét ott fog állani oly előkészületlenül, mint eddig állott, akkor az önálló vámterületre való áttérhetőség lehetősége is ki van zárva.

Bánffy Dezső válaszolva Szeferényinek, azt mondja, hogy az adott helyzet akkor már ne létezzon. Már most tisztában kell lenni a végcélal, mely más nem lehet, mint a gazdasági önállóság teljes beállítása, illetőleg a sorompóknak lehetőleg mielőbbi, mindenesetre 1917-ben való felállítása. Tapasztalatból mondhatja, hogy ha ebben a kérdésben már most, az előkészítés idejében végleges elhatározás és megállapodás nincs, akkor 1917-ben újból az a helyzet fog előállni, mint 1897-ben és amely előállt most is a legutóbbi küzdelem idejében. Kétségtelen, hogy az iparfejlesztés és iparpártolás érdekében folyamatba tett munka helyes és üdvös, de valódi, eredményes és biztos sikerrel bíró csak akkor lehet, ha már ma is tisztában vagyunk a céllal, mely más nem lehet, mint gazdasági önállóságunk teljes kivívása, illetőleg a vámsorompók felállítása.

Ezzel a banket véget ért.

Ezután Szeferényi József államtitkár a kereskedelmi és iparkamarában tett látogatást, a polgári leányiskolában levő segéd- és tanoncmunkakiállítását tekintette meg, majd az esti vonattal Budapestre visszautazott.

TANÜGY.

(—) Az iskolaszék ülése. Aradváros községi iskolaszéke folyó év augusztus hó 30-án, azaz csütörtökön délután 4 órakor a városháza emeleti kis termében rendes havi ülését tartja. A tanácskozás tárgyai:

1. Kiss Imre aradi lakosnak kérelme, a múlt iskolai évről két fia után előírt 80 korona tandíjhátralékának elengedése iránt. 2. Kiss Mihály aradi lakos kérelme, a múlt évi 24 korona tandíjhátralékának elengedése iránt. 3. Papp Gyula aradi lakos kérelme, hogy a polgári fiúiskolába megátanuló gyanánt beírt fia után befizetett 26 korona 80 fillér tandíja s egyéb díjak visszaautóványoztassanak. 4. Arad szab. kir. város közigazgatási bizottságának átirata, az Arad-Séga és Gáj külterületek részére egy kertészeti irányú gazdasági ismételő iskola felállítása tárgyában. 5. Tomcsik József volt iskolaszolga kérelme, végkielégítésben való részesítése iránt. 6. A polgári fiúiskola igazgatóságának előterjesztése, az ottani énektanításért eddig megszavazott 400 korona tiszteletdíjnak 1000 koronára való felemelése iránt. 7. Ugyanannak előterjesztése a tornatanítási órák ellátásáért külön 800 koronának megszavazása iránt. 8. A Weitzer János utcai elemi A) és B) fiúiskolák tantestületének kérelme, hogy ott a tornatanítás egy külön szaktanterv által láttassék el. 9. Basch Lőrinc iskolaszolga és társainak kérelme, fizetésüknek 640 koronára való

felemelése iránt. 10. Az iskolaszék 1907-ik évre vonatkozó költségvetésének megállapítása. 11. A tanügyi községi elemi iskolánál megüresedett tanítói állásnak rendes választás útján való betöltése. 12. Az elnök jelentése a Naphősi Ötthonok kiadásainak fedezésére az újról üdvözlétekből befolyt összegről.

(—) Beiratások a Sváby féle elemi iskolában. Özv. Sváby Pálné nyilvános jogu magán elemi iskolájában a beiratások szeptember hó 1. 2. és 3-án d. e. 10—12 óráig a felsőbb leányiskola helyiségében (Rákóczy-utca) eszközöltetnek.

Megelővenednek a mesék.

(Az óriások szigete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

A Daily Graphic Montrealtól, Kanadából a napokban érkező sürgönyt közölte, mely általános feltűnést keltett. Ez a sürgöny arról tesz jelentést, hogy a Hudson-öbölben a múltkor a Revillon Frères megbízásában Fournier hajókormányos a Hudson-öböl től északra egy kirándulás alkalmával sokatlanul nagy embereket látott meg. A hajókormányos üldözni kezdte ezeket a nagy ismeretlen embereket, de mielőtt elérhette volna őket, elmenekültek. Azután levette válláról puskáját, utánuk lött, de nem talált.

Fournier le is írja ezeket a csodás emberi lényeket s leírásából kitűnik, hogy ezen óriásokat azelőtt is ismerték már. Az eszkimók többször emlékeztek ilyfajta lényekről, de a tudósok nem hittek szavuknak. Fournier leírása kétségtelenül teszi, hogy az eszkimók által leírt ember szörnyek s azok a lények, melyeket utóbbi hajótúra alkalmával látott, teljesen szonozok.

Ezeknek a teremtményeknek hosszú karjai, feltűnő nagy feje van, alsótestük pedig a medvééhez hasonló.

Mander Walter, a Greenwich csillagvizsgáló ismert csillagásza a „Daily Graphic”-hoz azonban levelet intézett. A tudós azt állítja, hogy a Laffan-ügynökség távirata egy eseménynek késői visszhangja, mely a Hudson-öböl-Társaság múlt évi napfogyatkozási-expedíciójának megérkezése előtt pár nappal történt, melyről Mander is Észak-Amerikába utazott. A kis telep az északnyugati river torkolatánál van, ahol a Melville tóba ömlik és lakói közül csak hárman fehérek. Cotter, egy angol kanadai, Fournier, egy franciái kanadai s a Revillon-testvérek kapitánya. Mikor a csillagászati expedíció a gyarmatra érkezett, a nép izgatott volt, mert oly lábnyomokat fedeztek fel, melyek ugyan az emberéhez hasonlítotak, de azt mutatták, hogy a lábak nagyujján karmok voltak. Hárman mentek át a telepen, mert a lábnyomok három nagyságban voltak láthatók és az egyik oly mélyen nyomult a földbe, hogy valami szörnyű nehéz lényről kellett származnia.

Fournier kapitány a lábnyom nehézsége után itélve, kétszáz fontra becsülte a láb tulajdonosának a súlyát.

A nyugtalanság a tetőfokra hágott, amikor egy Mihály nevű gyarmatos, aki a folyó mentén husz angol mérföld távolságban egy magányos kunyhóban lakott, gyermekével és feleségével a telepre jött és elmondta, hogy leánya egy óriási fekete embert látott, aki intett neki, hogy menjen hozzá és kövesse. A leány rémülten a kunyhóba menekült és ott bezárkózott. Mikor a gyarmatos hazajött és a történeteket meghallotta, a legokosabbnak vélte, hogy otthagyja a családostul magányos lakóhelyét és a telepen keres biztonságot.

Fournier kapitány összegyűjtötte az összes telepeseket és velük üldözőbe vette a

rejtélyes óriást. Nemsokára nyomára akadtak a titokzatos embereknek és azt is fölfedezték, hogy azok mivel táplálkoztak. Egész Labradort elözönlítették akkortájt a mezei patkányok, amelyek nem félték az emberektől és pusztán kézzel is meg engedték magukat fogni.

Ezekkel a patkányokkal táplálkoztak nyilvánvalóan azok a titokzatos óriások, mert az üldöző telepések százszámra találták elszórva ezenek a patkányoknak a fejét, lábait és a farkait.

Az üldözöttek éjjeli szállására is bukkant Fournier és egy fura kusza egész éjjelen át leste őket. Itt azután hallotta őket valami vad morgással beszélni, hallotta, amint a patkányok csontjait rágcsálták, de egy pillanatra sem látta őket. Nem is látta őket senki többé, míg az expedíció a közelben volt.

Az angol csillagász ehhez a jelentéshez még hozzát teszi, hogy a rejtélyes óriások kétségkívül tébolyodott indiánusok, akiket törzseik kieresztettek maguk közül, mert azt hiszik rólok, hogy a gonosz szellem uralma alá kerültek. Ebben az állapotban a szerencsétlen teremtményeknek emberevő hajlandóságuk van. Labradorból az indiánusok „wendigse”-nak nevezik őket és mint ijesztő szörnyetegeket emlegetik.

Van azonban az angol tudósok között olyan vélemény is, hogy itt eddig ismeretlen emberfajról van szó, amely atavisztikus állapotában inkább emberállat-fajnak mondható. Sokat írnak és mesélnek mostanában a Nordwestriver telepeseinek kalandjáról és nincs kizárva, hogy expedíciót küldjenek oda, megtudni, vajon léteznek-e még azok a titokzatos teremtmények és a specíesek milyen osztályába sorozandók.

Milliók kártyajátékok.

(Csernovics Péter és társai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

Nemrégiben az orosz cár kizárt a hadseregéből egy gárdatisztet, aki egy éjszaka 80 000 rubelt nyert kártyán. Az orosz cár, úgy látszik, azt hitte, hogy gárdatisztje világrekordot ért el, pedig nagyon tévedett, mert nagyon hátramaradt azok között, akik rekordot értek el a nyerésben vagy vesztesben.

Még emlékeztet a Szemere-féle eset, aki egy éjjel egy félmillió koronát nyert. A szerencsés nyerővel különben akárhányszor megtörtént, hogy 50.000 koronás téteket rövid félóra leforgása alatt háromszor négyszer húzott. Egy olasz márkí a bécsi Jockey-Klubban alig 15 perc alatt 80.000 koronát veszített, de akkor megfordult a szerencse és rövid félóra alatt már 140.000 korona nyeresége volt.

A lengyel Potocki gróf egy este, négy óra alatt, 800.000 forintot veszített, sőt már előzőleg is 150.000 forintot veszített kisebb tételekben, a szerencsés ny. ró ez esetben is Szemere Miklós volt. A londoni társaságokban is nagyban járja a kártyajáték. Egy fiatal gentleman nőkkel játszott bridget és alig egy óra alatt 2000 fontot (250.000 korona) veszített.

Régebben szinte hősként tisztelték a nagy kártyajátékosokat. Viktória angol királyné gárdahadnagyja egy esetben elnyerte kollégái összes vagyonát, körülbelül 100.000 fontot (2.500.000 kor.). Amiótt ezután az angol királyné szigorúan megtiltotta tisztjeinek a kártyajátékot. Ismeretes Mellich ezredes esete, aki egy este 50.000 fontot veszített. Az ezredes annyira pechben játszott, hogy rövid egy hó alatt egész vagyonát 100 000 fontot (2.500.000 koronát) elvesztette.

Aradmegyében Osernovits Páterről szállongnak ma is legendás hírek a nagyban való kártyázás terén szerzett tapasztalatai miatt. Elémelt ezer holdak emléke maradt fenn utána. Komáromy Gyurkával szemben egy lapra tette fel a mácsai uradalmat s az 1843-iki díltán megengedte követtársainak, hogy olvasás nélkül, marokszám vegyék ki a kölcsönpénzt. Száz ezer koronát adott ilyenképen kölcsön, anélkül, hogy tudta volna, kinek. Azután a saját pénze ellen kártyázott. Sina inasának pedig 1000 forint borralvót adott.

Mostanában már csak Oroszországban játszanak magas összegekben, ahol nem ritkaság az olyan parti, mikor 80.000—40.000 rubelről számolnak el.

SPORT.

+ Országos atlétikai verseny Temesvárott. A temesvári atlétikai klub szeptember hó 9-én, délután 8 órakor országos atlétikai verseny keretében avatja fel új pályáját (Temesvár, Erzsébetváros, Kisfaludy tér, a Rozália kápolna mellett). Az országos atlétikai verseny befejeztével football-mérkőzés a „Bácska-szabadkai atlétikai klub” és a „Temesvári atlétikai klub” football csapatai között.

Tíz évig a tébolydában.

Ép elmével az őrültek között.

A feleség szeretője.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 27.

Tíz esztendő a tébolydában! Egy épeszü ember, ép látóképességgel, ép szervezettel, ártatlanul bekerül egy börtönbe, ahol öntudatlan emberként bannak vele, ahol bebörtönzik, éheztetik, megverik és tíz esztendőig nem engedik ki abba a világba, ahol élni minden joga megvolt, ahonnan erőszak, önkény kiszakította, kiragadta. Gondolatnak borzasztó ez, valóságnak pedig iusztára őrület. És mégis megtörtént.

Budapesti tudósítónk jelentése alapján a következőkben írjuk meg ennek a borzalmas tíz évnek a történetét:

(A tragédia kezdete.)

Jancsó Pál, a Kassai Közlöny Vasutak mozdonyvezetője, 1892-ben megismerkedett Jászó-Döbrödn Tamás János korcsmáros leányával, Magdolnával. A jóképű fiatalember, a kinek a kassai közuti vasutaknál jó állása is volt, megnyerte a leány tetszését s 1892. őszén Jancsó Pál az alsómecenzei templomban oltárhoz vezette Tamás Magdolnát. A házasságuk első időben igen boldog volt.

A szemrevaló, csinos fiatal asszonyka nagy odaadással viseltetett eleinte az ura iránt s a házasság úgy indult, hogy a házastársak tartásnak tekintették boldogságukat.

Az idő éppen az ellenkezőjét bizonyította be ennek. A férj, aki foglalkozása miatt gyakran volt kénytelen napokig elmaradozni, nem ellenőrizhette elegendően fiatal feleségét, a minek az lett a következménye, hogy az asszonyka jobbról is, balról is megcsalta az urát.

Jancsó Pál azonban nem tudott semmiről. Szorgalmasan vezette a vonatokat s fogalma sem volt arról hosszú ideig, hogy felesége távollétében feslett életet él. Egyszer aztán egy barátja megnyitotta a szemét. Figyelmeztette, hogy az asszonyról szótban-hosszában beszél, hogy Madarász Béla kassai főkapitánynak — a ki időközben megőrült s egy vidéki tébolyda lakója — a szeretője.

Jancsó eleinte nem hitt a szóbeszédnek, utóbb azonban maga győződött meg arról, hogy bizony minden úgy van, a mint mondják.

Ezzel aztán meg is volt bontva végleg a házastársak békéje. Jancsó elkeseredésében fölkereste Madarászt és számonkérte tőle a felesége becsületét. A főkapitány, a ki már akkor is ideges ember birében állott, egyszerűen kiadta Jancsót.

A szerencsétlen férj most nem tudja, mit tegyen. Néhány napig elvándorlásban élt a hűtlen asszonynyal, azután felmondotta állását a vasútnál, összecsomagolt s feljött Budapestre. 1896. február 27-én este érkezett meg a fővárosba s egy rokonánál halt meg.

(Az elfogatás.)

Másnap, február 28-án reggel kilenc órakor Jancsó Pál átment Budára, a Máv. duna-jobbparti üzletvezetőségéhez s ott meglátogatta Lonszky Adolf főtörzsi főnököt, a ki alatt egy időben szolgált. Állás dolgában beszélgetett Lonszkyval, majd délben visszatért rokonának Nefelejts u'ca 16. sz. alatt levő lakására.

Itt aztán nagy meglepetés érte. Két marokos rendőr várakozott reá, a kik, a mikor a szobába érkezett, szó nélkül lefogták, kezeit összekötötték s egy konfízion beszállították a főkapitányságra Krecsányi Kálmán mostani detektív főnök elé. Az összekötözött Jancsó könyörgött a rendőröknek, hogy oldják ki a kezeit.

— Hát miért kötöznék meg engem?

Az egyik rendőr nevetett:

— Mert őrült vagy!

Jancsó Pálban elhűlt a vén:

— Ki mondja ezt?

— A kassai főkapitány.

A szerencsétlen emberben világosság támadt egyszerre. Az agyán átvillant a gondolat, hogy a főkapitány, a felesége szeretője, el akarja tenni láb alól. Magyarán próbálta ezt a rendőröknek, de ezek még inkább őrültnak tartották és gondosan vigyáztak reá.

A főkapitányságon Krecsányi kihallgatta, Goldberger dr. tiszti orvos megvizsgálta s az ő rendeletére 1896. február 28-án délután beszállították a lipótmезzi tébolydába.

1896. február 28-ától 1896. december 2-ig, tehát a tíz hónapig a Lipótmезzön volt Jancsó Pál. Ezen a napon a tulzsfolt lipótmезzi tébolydából átszállították Gyöngyösrre, ahol 1897. szeptember 24-ig tartották fogva. Szeptember 24-én Novobáczky Árpád temesvári deliriosus bádósgossgéddel együtt átküldték a nagykállói tébolydába. Itt töltött a szerencsétlen Jancsó Pál közel egy évtizedet, ép elmével, világos, tené, cselekedni tudó aggyal.

Ezelőtt két hónappal Jancsó Pált Nagykállóban teljesen gyógyultnak jelentették ki s elbocsátották.

(A hamis elbocsátási bizonyítvány.)

Borosnyói Lukács Béla dr., a kállói tébolyda igazgatója az elbocsátás napján magához hivatta Jancsót.

— Itt a bizonyítványa! — mondotta neki.

Jancsó egy pillantást vetett az írásba s nagy megdöbbenéssel látta, hogy ott azt bizonyítja, hogy ő lipótmезzi, gyöngyösi és kállói tébolydában összesen négy évet töltött.

— De igazgató ur, — mondotta Jancsó — hiszen én ide 1897. szeptember 25-én kerültem, tehát csupán itt nyolc esztendőt és három hónapot töltöttem. Én a dátumot a cellám falára pontosan felírtam!

— Ha ilyet mond, rögtön újra becsukatom!

— De tessék megnézni a cellámat!

— Na, menjen csak Isten hírével — mondotta Lukács Béla és elbocsátotta Jancsót.

Jancsó egyenesen a fővárosba jött s itt Bonta Károly dr. ügyvédnek átadta ügyét. A szerencsétlen ember tíz esztendőjének rémes történetét legközelebb mondjuk el.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Demokraták gyűlése. A demokrata kör elnöksége az alábbi sorok közlésére kér fel bennünket: Mindazokat, akik a Városi Sörcsarnokban első alkalommal megtartott demokrata értekezleten jelen voltak, felkérjük, hogy holnapután, szerdán este fél kilenc órakor ugyancsak, a Városi Sörcsarnok helyiségében megtartandó értekezleten, a tárgy fontosságára való tekintettel teljes számmal és pontosan megjelenni szíveskedjenek. Az elnökség.

A városok új jövedelmei.

(Az értéknövekedés és kamatok megadóztatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 27.

Magyarország polgármestereinek a lefolyt héten tartott kongresszusa főleg a városok anyagi és gazdasági ügyeivel foglalkozott. A programnak ez az egyoldalúsága érthető és egészen természetes. A községi pénzügy egyik legelhanyagoltabb területe az állami közigazgatásnak és ennek a mulasztásnak a bajai hovatovább mind jobban érezhetővé válnak. A községek hatásköre tágul, a városok az állami adminisztrációnak nagy részét maguk kötelesek ellátni és egyúttal a természetes fejlődés alapján szaporodnak és erősödnék a városok gazdasági, kulturális, közigazgatási és szociális feladatai. A legjobban illusztrálja a szükségletek rohamos fejlődését és az anyagi eszközök elégtelenségét a fővárosnak és a nagyobb városok példája, hol a kalamitások egész sora állt elő az évek folyamán s a városokat gazdasági jövőjük tekintetében beható megfontolásra készítette. Ámde a városok adóztatási joga szűk határok közé van szorítva s ha a községi adóztatás terén reformokra gondolunk, azokat szükségképpen meg kell előznie az állami adóztatás reformjának. A polgármesterek kongresszusa — mint a Hírel írja — e tekintetben hibát követett el, mert adójavaslatát az egyenes adóztatás terén mozognak, már pedig éppen ezen a téren az állami adóreformnak meg kell előznie a községi adótervek létesülését.

Két új községi adó terve foglalkoztatta a polgármesterek ideál értekezletét: az egyik az értéknövekedés megadóztatása, a másik a takarékpénztári betétek kamatainak községi adóval való megrovása. Az első tervvel bővebben foglalkozunk, mert van benne egészséges gondolat s figyelemmel kell lennünk arra is, hogy külföldön, főleg Németországban és Angliában a községi adóztatás terén mind nagyobb jelentőséget nyer az angolul ugynevezett unearned increment, az érdemtelen értéknövekedés megadóztatása.

Az értéknövekedési vagy betterment adó abból az alapelvből indul ki, hogy a ki a község fejlődése vagy a községi közmunkák következtében ingatlanának értékében nyereségre tesz szert, ez után a nyereség után nagyobb adóterheléssel is érintessék. Ez az alapelv manapság ugyszólván dominál az angol községi adóztatás terén.

A szociális szempont ennél az adóztatásnál éppen annyira erősen kidomborodik, mint a progresszív adóztatásnál, sőt az értéknövekedést az új adó rendszerint progresszív módon is adóztatja meg. Többé nem az ingatlan hozadékához igazodik az adó, hanem az értékéhez. Ennek az elvnek az első következménye volt, hogy a föld, ház- és iparadónak a községek részére való átengedése után Poroszországban a legtöbb város a földadót többé nem a kataszteri vízta jövedelem után vetette ki, hanem az ingatlan piaci

értéke után: *nach dem gemessnen Welt*, a mint ők mondják.

Ezzel az adóztatási móddal elérték azt, hogy a városok a városi telekspekuláció hasznából nagy mértékben részesedtek. Az üzérkedők egy része épen a spekuláció céljából üresen hagyja a városi telkeket, a melyekért csak egy földadót fizet. A tiszta telekspekulációval jobban jár, mint ha házat is épít. A közönséges érték szerint évről-évre kivetett földadó tényleg eléri részben azt a célját, hogy a háztelkekből származó nyereséget megadóztatja. Az értéknövekedési adó ennél tovább megy s az ingatlanok forgalmánál megadóztatja azt az értéknövekedést, a mely a két birtokváltás között konjunktúrális nyereségnek tekintendő. A földadó említett reformja után a nagy német városok egymás után szűnnek életbeléptetni ezt az adót. Frankfurt után Köln léptette életbe, most pedig Berlinben foglalkoznak vele, eltekintve a kisebb német városok egy részétől, a hol szintén követésre tárt. Nálunk az ingatlanforgalmi illeték, épen úgy, mint Franciaországban, meglehetősen akadályos az új adónak. A magyar 4,0/0-os, a francia 5 1/2/0-os átlirátási illeték magában véve is elég akadályos az ingatlanok forgalmának, míg a német államokban ez az illeték csak 1/0, sőt ezen is alól marad. A városi fejlődés sem oly rohamos nálunk, mint Németországban s nálunk csak a fővárosban lehetne ennek az adónak eléggé számottevő bevétele.

A másik adóterv igazi „halvaszületett” eszmé. A községi adónak kiterjesztését a takarékpénztári betétekre már akkor elintézték, mikor a betéti kamatok megadóztatását törvényhozással kimondották s már akkor kifejezetten mentesítették a betéti kamatokat a községi és megyei adó alól. A múlt huszonhárom év előtt világszerte megértették, abban most a polgármesteri értekezlet akar zavart támasztani és a helyett, hogy alapos vita tárgyává tette volna ezt a javaslatot, pausaliter elfogadta. Azóta is csak annyi történt ebben az ügyben, hogy Wekerle Sándor ismert emlékirata az adóreform tárgyában még az állami adót is megzúntatni kívánja a takarékpénztári betétek után. Ide vezet az, ha a polgármesteri értekezlet az egyenes adóztatás terén tapogatózik akkor, midőn ott maga az állam akar reformálni. Míg a jelenlegi kormányelnök a maga részéről meg akarja szüntetni a betéti kamatok megadóztatását, addig a polgármesteri értekezlet épen az ellenkező irányban halad. Kérdés már most, hogy a kormány jóvá fogja-e hagyni a városoknak ama határozatát, amelyek a kamatok megadóztatására vonatkoznak.

MULATSÁGOK.

(—) Az elmaradt tulipán ünnep. Nagyszabású előkészületek előzték meg a tulipán-ünnepélyt, amelynek a hó 19-én kellett volna lezajlania. A rendezőség mindent elkövetett az ünnepély sikere érdekében, de a közbejött két napos eső eláztatta az ünnepet. A rendezőség így kénytelen volt az ünnepélyt tegnapra halasztani, de a pechük ezúttal sem hagyta őket cserben. Ismét megeredtek az égnek rosszul berendezett osztoronál s hullt a tulipán-növesztő égi áldás. De a mi jó a tulipánnak, az halála a tulipán-ünnepélynek. Denikve az ünnepély is elmaradt. A rendezőség valószínűleg még a hét folyamán határozni fog az ünnepély helye és időpontja tekintetében. Hír szerint zárt helyiségben tartják meg.

Háromszáz gyilkosság. Az orosz anarkia.

(Merénylet Stolipin ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 27

A nyílt forradalom helyébe a legborzasztóbb terror lépett. A legutóbbi tizen-négy nap alatt több mint háromszáz orosz főhivatalnokot és rendőrt terítettek le bombák szilánkjai és revolvergolyók. De a merényletek sorozatából rémületet keltően emelkedik ki a legutóbbi, amelyet Stolipin miniszterelnök ellen követtek el. A miniszterelnök csodás véletlen folytán életben maradt, de igen sok személyt sebesítettek meg a bomba szilánkjai, amelyek harminc embert megöltek. Ezek közül huszonhét meghalt. A halottak között vannak Hvostov miniszter, Semjatin altábornagy, Woronin szertárnagy, Nakasics herceg, Feodorow csendőrkapitány és Kasancev rendőrgyőr. A miniszterelnök palotája rombadőlt s a romok alól félholtan húzták ki Stolipin két gyermekét.

Valóban bajos megállapítani, hogy mihez kell nagyobb bátorság: az orosz autokráciának szolgálatában állni, vagy merényleteket elkövetni. Mind a két foglalkozás egyformán életveszélyes. Hogy miképpen fogják Stolipin és a haladás ellenségei ezek után is a rendet fentartani, az az ő titkuk.

Távirataink a következők:

Pétervár, augusztus 27. A Stolipin elleni merénylet halottainak száma negyven, a sebesülteké harminc. A merénylet szerzői valamennyien súlyosan megsebesültek. Stolipin maga súlyos agyrázkódást szenvedett. Mély tompultság vett rajta erő és többször apatikusan mered maga elé.

Pétervár, augusztus 27. A Stolipin házában megölt személyek látványa rettenetes. Több halott egészen méztelen, mert a robbanás minden ruhát letépett testükről. Néhánynak csak karján és lábain lehet még ruhafoszlányokat látni. Amikor a tűzoltóság a romokat eltakarítottak, a törmelékek és gerendák alatt véres huscafatokot és testrészeket találtak. A robbanás folytán titkos iratok is megsemmisültek. Maga a miniszterelnök azáltal menekült meg, hogy a kertbe nyíló kabinetjében tartózkodott. A robbanás percén Polivanov bécsi nemesi marsall volt nála. Stolipin éppen bucsuzott a marsalltól, amikor a bomba fölrobbant. Polivanov érezte, hogy a levegőbe emelkedik, majd lezuhan és elvesztette eszméletét. Stolipin, valamint Beljakov, a zemsztvok elnöke, aki szintén a szobában volt, az ablakon át a kertbe ugrott, ahol látta, hogy az egész ház elpusztult. Stolipinnak első szavai ezek voltak: — Hol a családom?

Pétervár, aug. 27. A szociálista forradalmi bizottság azt mondja, hogy Stolipin ellenezte a halálbüntetés eltörlését és azért ítéltek halálra. Most már majdnem bizonyos a diktatura kihirdetése.

Pétervár, aug. 27. Stolipin leányát, Nataliát, egy katona szabadította ki az erkély romjai alól, vigyázva bevitte a kastélynak el nem pusztult részébe és ott lefektette. A súlyosan megsebesült leány eszméletre ébredve, azt kérdezte a katonától:

— Álmodtam?

— Nem álom ez, hanem valóság, felelte a katona.

A szegény leány azután észrevette, hogy lábai össze vannak ronszolva és a kínzó fájdalomtól sírva fakadt. Délután 5 órakor őt és bátyját, akinek sebesülése könnyebb, egy magánkórházba szállították.

A miniszterelnök legszűkebb környezetének tagjai mind meghaltak.

Pétervár, aug. 27. Stolipin leányának állapota aggasztó, fia azonban túl van a veszélyen. A miniszterelnök folytatja a kormányzati teendőket.

Pétervár, aug. 27. Schwanebach miniszter egy hírlapírónak ma a következőket beszélte el:

— A merénylet után meglátogattam a miniszterelnököt. Nagy fölindulásában és fájdalomában is azt mondta, hogy memorandumot ír a cárnak, amelyben körvonalozza politikai programját, hogy ha gyilkosságnak esik áldozatul, a kormányzásban fönnakadás ne legyen.

— Állásomat csak életem árán hagyom el, vagy a cár parancsára, így szólt a miniszterelnök.

A boszú gondolata nem vezérel Stolipint.

A katasztrófa után a miniszterelnök feleségének lakosztályából elrabolták az ékszereket és értékpapirokat.

Pétervár, aug. 27. A fölrobbantott nyaraló az állam tulajdona s a mindenkori miniszterelnök ott szokta a nyarat tölteni. A sziget leggyönyörűbb vidékén, pompás parkban épült a villa és berendezése fejedelmi. Plehva nem akart annak idején a villába költözni és egyszer, amikor ott járt, azt mondta környezetének:

— Olyan az érzésem, hogy ha idejőnnék, a levegőbe röptetnék.

Pétervár, aug. 27. Stolipin az utóbbi napokban két táviratot kapott Moszkvából, amelyekben azt tanácsolták neki, hogy azonnal utazzék el, mert bombamerényletet terveznek ellene. Egy levelet is kapott hasonló tartalommal.

Marienburg, aug. 27. Edvárd király még megdöbbénnel fogadta a merénylet hírért és környezete előtt azt a kijelentést tette, hogy nagyon sajnálja, miszerint Oroszország belső zavarái miatt a nemzetközi politikában nem lehet az a fontos tényező, aminek ő szeretné látni.

Pétervár, aug. 27. Minn tábornokot, a Semanowski ezred parancsnokát tegnap este Péterhofban meggyilkolták.

Pétervár, aug. 27. A Minn tábornok meggyilkolására vonatkozó jelentések szerint a tábornok családjával a peterhofi pályaudvaron tartózkodott, a midőn egy fiatal leány közeledett a tábornokhoz és revolverrel ötször rálőtt. A golyók a tábornokot hátulról érték. Minn tábornok neje megragadta a leány kezét; a leányt letartóztatták. Letartóztatása után figyelmeztette a rendőrséget arra, hogy a pályaudvaron bombát helyezett el.

Pétervár, aug. 27. Minn tábornok azonnal a merénylet után meghalt.

Pétervár, aug. 27. A börtönkórházban őrzött, a miniszterelnök ellen elkövetett merénylet alkalmával megsebesültek között egy rendőr is van. Az orvosi konzilium kimondotta, hogy Stolipin leányának amputációja egyelőre nem szükséges.

Nowgorod, aug. 27. A katonák között nagy az elégedetlenség. Számos katona megtagadta az engedelmet. 16-ot közülök letartóztattak.

HIREK.

Valami van a levegőben.

Arad, augusztus 27

Budapestről táviratozzák, hogy a magyarországi tanítók országos bizottságának mai ülésén Somogyi Béla tanító beszédet tartott, melyben követelte az összes iskolák államosítását és azt ajánlotta, hogy a tanítók haladjanak együtt a szervezett munkássággal s kérjék a szocialista pártot, indítson agitációt a tanítók érdekében. A beszédet sűrű közbekialtásokkal és zajos ellentmondásokkal fogadták és az indítványt elvetették. Ennyi az egész.

Valami van a levegőben. Hiába hunynók be a szemünket: észre kell vennünk, hogy valami forr, valami erjed, valami sebesebben mozgatja az elpetyhült társadalom lassan forgó kerekét. Minden foglalkozási ág munkásai érzik, hogy az élet drágulásával szemben kell valamit tenniük, mert a gazdasági viszonyok rosszabbodásával szemben az ő anyagi helyzetüknek javulnia kell. És ennek a jelenségnek legkiáltóbb bizonyítéka az, hogy a tanítói karban is szükségét érzik már a gazdasági alapon való szervezkedésnek. Sőt, ami több, akad ember, aki kifejezést mer adni ennek a nézetének. Pedig a tanító, akár állami, akár községi, akár felekezeti iskola alkalmazottja: olyan feltebbvalóktól függ, akik eddig nem értették meg, vagy nem akarták megérteni, hogy a szociális kérdés nem azonos a földfelosztással és a vagyon felosztásával.

Egy tanító egész nemzedékeket nevel. Ezért fontos és nagyszulyu a Somogyi Béla beszéde. Ezért kell vele bővebben foglalkozni.

Valami van a levegőben. Az emberek kezdik megelégedni a sok meddő kérdés vitatásával. Minden vonalon előtérbe nyomul a megélhetés sötét kérdése. A középosztály, mely a Ma társadalmának gerince, eddigelé is küzdött a kenyér gondjaival, de talán soha olyan erősen, mint most. És ez a gond szinte ordítva követeli, hogy komoly gazdasági kérdések megoldása kerüljön a közjogi kérdések elé. Előbb élni kell és csak azután jönnek a többi, mellékes követelések. Akinek nincsen kenye, azon nem segít még a zászló és a jelvénykérdések sikeres megoldása sem.

Valami van a levegőben. Komolyan, nagyon komolyan kell számolni ezzel a mindinkább erősödő áramlattal, amely egyre nagyobb hullámmot ver. Struccpolitikával itt nem érünk semmit. Komolyan és tudományos alapon kell foglalkoznia mindenkinek a szociális kérdéssel. Eljövendő időknek előszele az általános gazdasági mozgolódás. És akit készületlenül, váratlanul fog érni ez az új idő, aki nem érti meg, hogy a gazdaságiakban rejlő erő erkölcsi erő is: az bajjal fogja megtalálni az egyensúlyát. Az evolúciók nem kiméletesek. És az az egyetlen tanító, aki felsőbb hatóságai nézetével szemben kimondta, hogy gazdasági szervezésre

van szükség: az az egyetlen ember azt jelenti, hogy az evolúció már nemcsak a küszöbön van. Benne vagyunk.

— **Damjanich János özvegye Aradon.** Damjanich János özvegye egy ma érkezett távirat szerint e hó 29-én, szerdán este 9 órakor Szovátáról Aradra jön, rokona, Csernovits Diodor dr. miniszteri tanácsos, állami jószágigazgató látogatására. A nagyszony már teljesen kiheverte súlyos betegségét, amely az elmúlt télen hosszú időre ágyhoz kötötte és a kies erdélyi fürdőben állandóan jól érezte magát. Ezért halasztotta az augusztus közepére tervezett aradi útját e hó végére az egész nemzet által nagy tiszteletben tartott matróna, aki Csernovits dr. min. tanácsosnak személyes meghívására ezuttal is több napot fog Aradon, vértanu-férje dicsőségének és halálának színhelyén tölteni.

— **A képviselőház a kassai honvédszobor leleplezésénél.** Budapestről táviratozzák: Justh Gyula, a képviselőház elnöke felhívást intéz a Ház tagjaihoz, hogy a kassai honvédszobornak szeptember 9-ikén leendő leleplezésén minél nagyobb számban vegyenek részt.

— **Orth János — Japánban?** Párisból táviratozzák: Garzon János uruguayi szónok spanyol nyelven könyvet írt, amelyben azt bizonyítja, hogy Orth János el. Garzon elmondja a volt főherceg utazásának történetét és argentiniai rendőrhivatalnokok leveleivel bizonyítani is tudja, hogy Orth János 1899. évtől 1903-ig Argentiniában élt. A kelet-ázsiai háború kitörésekor Orth Japánba ment, ott kell tehát most már nyomát keresni. Az érdekes könyv a legközelebb fogja elhagyni a sajtót.

— **Az író-társaság ülése.** A Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztálya, szerdán délután felhatkor az egyesület könyvtári helyiségében (Színházépület, II. emelet) ülést tart, amelyen az elnökségben történt változás és más fontos ügyek kerülnek tárgyalás alá. Az ülésre a tagokat ezen az uton hívja meg Tisza Lajos elnök, Losonczy Zoltán titkar.

— **Kirabolt pénztár.** Paksról táviratozzák: A dunaföldvári községi pénztárt az éjjel kirabolták. A rablók 17 ezer koronát vittek el. Rassovszky főszolgabíró Paksról Dunaföldvárra utazott, hogy a vizsgálatot megejtse. A gyanu több tekintélyes polgárra irányul.

— **M-gyan a színházi tröszt.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Amint hetekkel ezelőtt szó volt róla, Beöthy László, a Király-színház agilis igazgatójának elnöksége mellett színházi tröszt készül Budapesten. Egy kommuniké jelentí most, hogy a Magyar színház r. t. tegnap tartott közgyűlése teljes egészében, egyhangúlag jóváhagyta azt szerződést, amelyet a részvénytársaság július hóban Beöthy Lászlóval, a Király-színház igazgatójával kötött. E szerződés értelmében 1907. évi október hó elsejétől kezdődőleg tízenegy évre Beöthy László a Magyar színháznak is vállalkozó igazgatója lett.

— **Az eleki főszolgabíró ügye.** Vettük a következő sorokat: Az eleki járási főszolgabíró hivatalban teljesített főispáni vizsgálat nyomán a sajtóban és annak útján a közönség körében is az a hír terjedt el, hogy Mladin Miklós főszolgabíró pénzkézelési visszaéléseket követett el, hogy többrendbeli panama derített ki, miért is állásától lefüggesztették. — Illetékes helyről annak kijelentésére kértünk föl, hogy Mladin Miklós főszolgabíró ellen a főispán a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elren

delte ugyan, de ezen vizsgálat olyan adatokat, amelyek nevezett főszolgabíró tisztviselői becsületét és tekintélyét érintenék, ki nem derített. Az a hír, hogy nevezett főszolgabíró lefüggesztetett volna, a való tényállásnak meg nem felel.

— **Életmentő kalauz** Tegnap Apatelek állomáson — mint tudósítónk jelentí — majdnem végzetes szerencsétlenség történt. Apateleken tudvalevőleg keresztezi egymást a Brád felől jövő 121. számú motorvonat az Arad felől jövő 110. számú személyvonattal. A motoroson utazott egy Cselovszky Mihály nevű 14—15 éves fiú, aki midőn a motor megállott, a kocsilépcsőnek legfelső fokáról leugrott, minek következtében a szemben levő vasúti vágány közepére esett, melyen éppen akkor szaladt be az aradi személyvonat. A gép, mely csak néhány lépéssnyire volt már, a fiút ketté szelte volna, ha Pateky Sándor kalauz oda nem ugrik s a fiút vállon ragadva vissza nem rántja. A derék kalauzt az eset szemtanúi zajosan megéljenzették.

— **Egy család tragédiája.** Temesvárról jelentik: Heudenfelder Mátyás kereskedő fegyvere tisztogatás közben véletlenségből agyonlőtte feleségét. Tizennégy éves leánya a szerencsétlenség miatt annyira elkeseredett, hogy ollóval felvágta ereit. Haldokolva a kórházba szállították.

— **Az Vpsilanti bírtok parcellázása.** Ismeretes, hogy M. Dombegyháza és Kevermes c. nádmezei községek megvásárolták hg. Ypsilanti Ilona örökösének bírtokát és a vételár fedezésére 6.952.000 K. kölcsönt vesznek fel a Magyar takarékpénztárak központijelzálogbankjától. Amint a Hírel írja, a kölcsönművelet már le is bonyolították. — A bank a kölcsönt részint 4 és fél százalékos záloglevelekben, részint pedig 4 1/2%-os községi kötvényekben adja 65 évre egyaránt 5 1/2%-os annuitással. A bank úgy a zálogleveleket, mint a községi kötvényeket 98%-os árfolyam mellett számolja el. A kölcsönből 5.442.000 K. Kevermes községre és 151.000 K. M. Dombegyháza községre esik, oly módon, hogy előbbi 2.837.000 K-t záloglevelekben és 2.604.500 K-t községi kötvényekben, utóbbi pedig 787.000 K-t záloglevelekben és 728.000 K-t községi kölcsönökben kap.

— **Házasságok.** Schaffer Henrik aradi férfi-szabó, az aradi kereskedő és iparos körök rokonszenves embere, szeptember 2-án, délelőtti tízenegy órakor, az aradi ízr. templomban esküszik meg Fränkel Lujza kisasszonnyal, Fränkel Vilmosnak, az aradi Széchenyi-gőzmalom tisztviselőjének bájos leányával.

Weiss Sándor ízreti kereskedő f. hó 26-án tartotta esküvőjét Löwenstein Leonóra kisasszonnyal Aradon.

— **A kultuszminiszter a ségai népkönyvtárnak.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium ma értékes adományt küldött a ségai népkönyvtárnak, amelynek felállítása érdekében Lantos Lajos elemi iskolai igazgató hónapokig ambícióval fáradozott. Ma érkezett meg az az értékes és szép kiállítású könyvszekrény, amelyvel a kultuszminiszter hozzájárult a népkönyvtár létesítéséhez. Hír szerint több irodalmi művel is gazdagítani fogja a miniszter a könyvtárat, amely hihetileg meg fog felelni hivatásának.

— **Harc egy leányért.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Zibrényi János szekerész közlegény tegnap éjjel 11—12 óra között Farkas Erzsébet cseléd kedvesével a ligetben sétált. Egyszerre az iparszernok mellett négy katona vette körül a szerelmes párt és a tüzes hadiak azt követelték, hogy Zibrényi engedje át nekik a kedvesét. Zibrényi természetesen védte a leányt, amiből veszekedés támadt. Sefcsik János közlegény kardot húzott és azzal fejbe vágta Zibré-

nylt, úgy hogy az vértől elborítva összeesett. Ebben a pillanatban két lövés dördült el. Az egyik golyó Bauchak Mihály szekerész őrsvezető hasába fúródott. A harc zajára rendőrök szlettek elő, akik a támadó katonákat elfogták és átadták az előhívott katonai őrsnek. Hogy a lövés honnan eredt, nem lehetett megállapítani. Bauchak Mihály azt vallja, hogy ő egyáltalán nem vett részt a támadásban. Láttá, hogy polgárok lőttek. A rendőrség most nyomozza a tényállást. Zibrényit és Bauchakit a VII. számú helyőrségi kórházban ápolják.

— Agyonlőtt földbirtokos. *Kecskeméti* táviratozzák: A *kunszentmiklósi* csendőrség szűk szavú táviratára ma a vizsgálóbíró a törvényszéki orvosokkal oda klutazott, mert *Kalmár János* kunszentmiklósi földbirtokost ismeretlen tettesek agyonlőtték. A szerencsétlen jómódú földbirtokos volt. Holttestét a kukoricásban találták meg.

— Eljegyzés. *Béke Ferenc* aradi fiatal könyvnyomdász eljegyezte *Kovács Imre* polgártársunk kedves leányát, *Matildot*.

— Ügylikos huszárfőhadnagy. Budapesti tudósítónk jelenti: Vasárnap délelőtt egy kerepesi-uti szállodában agyonlőtte magát *Hübner Géza* cs. és kir. huszárfőhadnagy. *Hübner Géza* régi fővárosi patricius családból származik. *Hübner* már hosszabb idő óta buskomor volt és gyakran emlegette az ügylüköséget. Két év előtt a 14. számú huszárezrednél, ahol szolgált, szabadságot kaptak. Néhány hónappal ezelőtt megint szolgálatra rendelték. *Hübner* hosszabb ideje Balatonfüreden nyaralt családjával. Tegnapelőtt elbucszott feleségétől és gyermekeitől ezzel, hogy Nyíregyházra megy, ahol több hivatalos ügyet kell elintéznie. *Hübner* vasárnap reggel érkezett Budapestre és a belvárosban vásárolt magának egy forgópiszt. A szállodába érve, egy pamlagra leült és jobbhalántékán lőtte magát. A golyó a balhalántékán jött ki és a felba fúródott. Az ügylükost csak délután két óra körül találták meg. A szobaleány takarítani akart a be sem zárt ajtóju szobában, amikor a holttestre bukkant. A helyszínen megjelent *Tatay Gyula dr.* rendőrorvos és a törparancsnok és részéről *Zeimner Károly* kapitány konstatálta, hogy már öt-hat órával előbb lehetett *Hübner* ügylükössé. *Hübner*nél ezer korona készpénzt, egy aranyórát és két levelet találtak. Az egyik levél nevének, a másik *Hübner Imre* nevű bátyjának szólt.

— A lóvasúti teherkocsi berakodási ideje. Az aradi hőzúti vasúttársaság a következőket teszi közzé:

A m. kir. államvasutak igazgatósága f. évi augusztus hó 24-én, 152566—F. IV. szám alatt kelt rendeletével a *kocsijainak ki- vagy berakodási idejét f. évi augusztus hó 29-től kezdve, továbbá intézkedésig 9 nappal előre szállítást* le. Minthogy ezen szállított rakodási időben a rendelkezésünkre bocsátott kocsik ki és bevonatás ideje is bele van értve, felkérjük t. üzletfeleinket, hogy a felmerülő késedelmi bírságok kikerülése végett a részökre szállított vagonokat 4 óra alatt ki vagy berakodni szíveskedjenek.

— Tizenhat kongresszus. Pécsen a jövő évben országos kiállítás lesz és természetesen, hogy ez alkalomból minden kongresszust igyekeztek Pécsre hívni, hogy a kiállítás idegenforgalmát biztosítsák. Ennek folytán Pécsen a jövő évben majd minden hétre esik egy kongresszus. Ott tartják meg 1907-ben:

1. A polgármesterek értekezletét.
2. A katolikus nagygyűlést.
3. Az országos erdészeti egyesület közgyűlését.
4. Országos torna és atletikai versenyt.
5. Polgári iskolai tanárok országos gyűlését.

6. A vidéki hírlapírók szövetségének országgyűlését.

7. Országos vendéglős-közgyűlést.

8. Iparpártoló kongresszust.

9. Kisiparosok országgyűlését.

10. Országos dalos és zeneünnepélyt.

11. A szőlészeti kongresszust.

12. A gyáriparosok országgyűlésének közgyűlését.

13. Múzeumok és könyvtárak országos egyesülete.

14. Dunántúli kultúregyesület, a

15. Good templar közgyűlése.

16. Magyar szabadongondolkodók kongresszusa.

17. Országos gazdakongresszus.

Ezen sorozattal azonban még nincsen kimerítve az országos összejövetelek pécsi sorozata.

— Menyasszonyválasztás. Egy ismert ethnografus érdekesen írja le azokat az ősi időkben fennmaradt s az ország középső vidékein még ma is divatos szokásokat, melyekkel a házasság legények a hajadonok sorából menyasszonyukat kiválasztják. Többnyire karácsony táján történik, hogy a falu egyik tekintélyes parasztja meghívja a községbeli és környékbeli házasság legényeket, akik persze szívesen oda is sereglenek, mert tudják, hogy az egész környék szépséges eladó leányai is ott lesznek. A társaság előbb táncra perdül és játékokat rendez, de mikor út a döntő óra, a házasszony valamenyny leánnyal együtt félrevonul egy hátsó szobába. Itt a leányokat bőséges szövetekbe burkolják: előbb a fejüket, a haját és arcot, a nyakat, majd a vállakat és karokat, úgy hogy a leányokból valóságos pótyababák lesznek. Mikor ezzel elkészültek, a legények sorshúzás szerint egyenkint belépnek és kiválasztják a maguk párját. A vőlegény többnyire roppant zavarral kíméleti a sok leányt, hogy minden uton-módon megtudhassa, melyik az ő ideálja. Mikor azután megtörtént a választás — még csak akkor jön a hadd el hadd. Ahol a szerelmesek összekerekültek, forró pillantás üdvözlő a legényt, mikor a poljából kifejti választottját; de ahol nem találta egymásra, annál keserűbb sóhaj hallik, mert a választás jóformán kötelező s csak nagy bírság árán lehet tőle megszabadulni.

— A vidék és az aradi nagyáruház. *Fischer Simon*, a nagyáruház tulajdonosa (Arad, Szabadságtér 12. szám) mindig igyekezett a t. vevőközönségnek szolid kiszolgálásával és a rendkívüli olcsó árak által bizalmát megnyerni. Az áruház forgalma napról napra feltűnően növekszik és különösen a vidékieknek vált kedvenc bevásárlási forrásává. Nem is osoda, ha az áruházat mindenki felkeresi, mert magától értetődik, hogy a t. vevő legszívesebben az olyan áruházat pártolja, ahol mindenféle árucikkek, ugymint férfi divat, női divat, az összes gyermek cikkek, diszmd, bőraru, szóval minden a legnagyobb választékban és határozottan a legolcsóbb árakban kaphatók. A cég most a kedvezményes fényképek kidolgozására nagy súlyt fektet.

— Bolhák, svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere Vojtek és Weisznél Aradon. 112

Párisi divatlevél.

Páris, augusztus 20.

A Nagyboldogasszony napja igen nagy formán ünneplik a társadalom minden rétegében a családban. A Mária névnapját is ekkor ünnepeljük, így elképzelhetik milyen nagy szerepe napon a virágnak.

En leginkább a liljomot s a kék hortensziát melyet még utcára is feltűzünk. De mindezt a virágunk mellett is — no csak az izlés a legkedveltebb s legkeresettebb virág a róza, a virágok királynéja marad. Állandóan, persze minden nap frisset,

egyik grófnőnk s rózsákkal a ruhájukon büszkélkednek Trouvilleban is a hölgyeink.

Mivelhogy nem mindenki lehet olyan szerencsés, mint *Vanderblütné*, hogy milliókat érő gyöngyöket viseljen, a mi fiatal leányaink és asszonyaink gyönyörű szép mesterséges gyöngyöket viselnek. Ezek se túlságosan olcsók, de mindenesetre elérhető árúak.

Trouvilleban a batizt és muszlin ruhákon festett gáz ésarpokat viselnek. Legtöbbször chryzanthemet láttam festve. Ezzel is közelebb akarnak jutni tán külsőleg a kecses japán testvérekhez? Mert reggeli pongyolának majdnem kizárólag a japán kimona járja. De visszatérve az ésarpra: igazán mondom, hogy gyönyörű viselet s minap a l'Hotel de Parisban rendezett estélyen majdnem minden hölgynek volt ilyen ésarpa.

Egy másik újdonság is született Trouvilleban: a tafafa kalap, amelyre lépcsőzetesen selyemszinór van tűzve és ez a színór oldalt egy csemóban lóg le a kalapról. Azt hiszem, télire divatos lesz ez a kalap mindenféle színben és formában. Legelőször a deanvillei versenyen láttam *Jauzès grófnő* és a két *Rothschild báróné*.

A ruhákról nem sok a mondani valóm; minden a régi van. A szabóink már nem is törnek magukat, hogy erre az időre valami különösebb újdonságot eszeljenek ki. Nyári ruhával ellátta már magát mindenki s a műhelyekben mindegyre csak a szebbnél szebb utazóruhákat varrják vászonból, könnyű posztóból, még selyemből is — kiki aszerint, amerre utazik.

A napokban láttam egyik előkelő hölgyünket elutazni Trouvilleba. Nem bírtam megszámolni a bőröndök tömegét. De, hogy azokban semmi újdonság ne legyen, azt már mégsem hiszem. Tudom, ki a szabója. Nehezen megközelíthető, diplomata hajlamokkal bíró egyén — de én talán mégis csak kifogok rajta s ha volt azokban a finom bőrrel bevont ládában valami érdekes újdonság — én ki tudom belőle. Télem meg majd megtudják önök is. Yvette.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A törvényszék — a faluban. Érdekes aktus folyt le a napokban a temesmegyei Zsebely községben. *Razza Szilárd* és társai zsebelyi lakosok közokirathamisítási ügyében az igazságügyminiszter — arra való hivatkozással, hogy két vádlott beteg és hogy a törvényszék kiállása amugy is olcsóbb, mint husz tanu tanúzási díja — elrendelte, hogy a temesvári kir. törvényszék ránduljon ki Zsebelyre és ott tartsa meg a tárgyalást. Szombat délelőttre volt kitűzve a különös — és a maga nemében eddig páratlan tárgyalás. A bíróság megjelent a helyszínen és annak rendje és módja szerint a községházán megtartotta a tárgyalást. A tárgyaláson *Gerdecsics Sándor* kir. ítélőbíró elnökölt, a vádhatóságot *Jörg E. dre* kir. alügyész képviselte. Először *Razza Szilárdot* hallgatták ki, aki eleinte mindent tagadott, de miután 9—10 tanuval szembesítették, beismerte tettét. *Gereng G.* másodrendű vádlott szintén tagadta a ténnyel rótt bűncselekményt és erősen megmaradt amellett, hogy az inszriminált aláírások eredetiek. A harmadrendű vádlott, látva a tanuk légióit, mindent beismer. Tíz órakor — pár percnél tanácskozással után — az elnök kihirdette az ítéletet, amely szerint a törvényszék *Razza Szilárd* elsőrendű vádlottát okirathamisítás büntette miatt 8 havi, *Gereng G.* másodrendű vádlottát 6 havi börtönnre ítélte, harmadrendű vádlottát pedig felmentette.

NAPIREND.

Augusztus 28. Kedd. Róm. kath. naptár: Agoston. — Protestáns naptár: Agoston. — Görög-keleti nap r (aug. 15.): Nagyboldogasszony. — A nap két 5 óra 12 perckor, nyugszik 6 óra 49 perckor. Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz, csapadék.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-léteztetése (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3-4. Dr. Fodor József délután 8-9. Dr. Rosenbaum Pál délután 8-9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délután 12-1 órák.

Augusztus 30. Iskolaszéki ülés délután 4 órákor.

Szeptember 2. A pankota és vidéke kereskedők egy-sületének közgyűlése délután 2 1/2 órákor (Fehér Kereszt.)

Szeptember 8. A magyar szent korona országai vas-utas szövetsége aradi kerületének népiünnepélye (Város-lyget.) — Az aradi Meteor kerékpárklub versenye délután 3 órákor a simándi úton.

Szeptember 16. Evangélikus bál (Központi Szálló.)

Szeptember 23. Foxterrier és tascó kiállítás Új-Ara-don (Wallinger-kerthelyiség.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsze.

Aradi Közlöny távirati tudósítása.

Budapest, augusztus 27

Kínálat és vételkedv mérsékelt. Elkelt 20,000 méter-mázsa változatlan áron.

Az árak 50 kilonként számítva:

Déli tőzsze.

Buza októberre	7.13—7.14
Áprilisi buza 1907-re	7.43—7.44
Rozs októberre	6.08—6.09
Zab októberre	6.54—6.55
Új tengeri 1907-re	5.11—5.12

Zárás 5 órákor

Buza októberre	7.14—7.15
Áprilisi buza 1907-re	7.44—7.45
Rozs októberre	6.10—6.11
Zab októberre	6.52—6.53
Új tengeri 1907-re	5.09—5.10

Irányzat szilárd.

Zárás 5 órákor

Oszták hitelrészvény	670.50
Magyar hitelrészvény	810.75
Magyar koronajáradék	94.37
Oszták-magyar államvasúti részvény	672.50
Déli vasút	181.75
Leszámlolóbank részvény	513.50
Magyar felzálog hitelbank	518.50
Rima-Murányi vasmű részvény	578.—
Városi villamos vasút részvény	581.50
Orosz járadék	80.10
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	—
Erzsébet szanatórium sorsjegy árában	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 27. —

Magyar árszámok: Öreg nehéz páronként 400 kilo-grammon felüli súlyban 112—113 fillérig; öreg közép pá-sonként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fia-
tal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 116
—118 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogram-
mig terjedő súlyban 121—122 fillérig; fiatal könnyű pá-
sonként 250 kilogrammig terjedő súlyban 126—127 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli
súlyban 118—120 fillérig; közép páronként 240—260 kilo-
grammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páron-
ként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertésárak: Augusztus hó 24. napján volt készlet
48,430 darab, augusztus hó 25. napján felhajtott 379
darab, augusztus hó 25. napján elszállított 1384 darab,
augusztus hó 26. napján maradt készlet 47,425 darab.

A hízott sertésárak irányszáma: Csökken.

Sarg-fila Szappan
Glycerin.
a bőrre fehérre
és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

3940

CSARNOK.

Pusztulás.

Írta: Nagy Mihály.

Fábrí Palkó a falu felső végén élt, tágas portán, takaros, zsindelyes házban. Duhaj le-
gényéletet élt; de mióta tűzhelyet alapított, a
vér vadsága alább hagyott nála; a biciklit föl-
tette a mestergerendára; kaszált, kapált, vásár-
naponként a templomba is eljárt.

Hamvas, vén fejjel másodsor is megnő-
sült: jó, dolgos fiatal asszonyt kapott a ház-
hoz. A család is növekedett: időként Jani, az
első házasságból már legénysorba került. Miska
a második asszonytól, még pöndölben szá-
ladgált.

Kitartásban a Fábriknak párja a faluban
bizonyosan nem akadt. Mintha apránként emel-
kedtek volna kifele a zsellérsorból. Javították
a tetőt, a kéményt kőből építették föl.

Néha-néha Fábrí Palkó a jövőre is álmo-
dozott, remélt. Végignézett a poros utcák, a
törpe, omló házak, kukoricaszáras tetők, lerá-
gott, meggyödrött eperfák között. Ebben az el-
hagyott kopár környezetben ugyan könnyen
lehetne a legelső. Tágas, nyitott udvara volna,
oszlopos, szellős tornáca; nyáron nagy kazal
szalma állana a szőrűn, az állás alatt eke, ve-
tőgép; esténként kiülne a tornácra és hall-
gatná a Jani gyerek sikító furulyaszavát.

De mindig előfordult valamilyen baj, aka-
dály — sohasem gazdálkodhattak rendesen,
sőt az utóbbi időben mintha apadt volna a
vagyon.

Betegség érte utól az asszonyt, ágyba dön-
tötte; — patikára sok elment; hozzá még a
rossz termés, jégveres, mostoha időjárás.

Azonban a szerencse Fábrí Palkók portája
körül folytonosan settenkedett, ólálkodott. —
Egyszer dobolják a faluban, hogy az uraság
répaföldje kiadó, bérbavehető. Aki kivenni
akarja, kint a tisztartónál egyezséget köthet.
Soha jobb alkalom. A répa, ez a kedves, szá-
kállas, téglaszínű növény buján terem az ura-
ság kövér, fekete földjében. Nem kényes, mint
a buza. Kéves eső ha éri, mindjárt gömbölyö-
dik, pirosodik. Ha kivethetné Fábrí Palkó, meg-
nyitná előtte az aranybánya, egyedül neki
teremne.

Jani gyerekekkel kocsira ül haladéktalanul,
kocogtak a majorba kifele.

Balogh Hajdu Péter kocsija már ott állott
a tisztartó irodája előtt. Ez az ember régóta
kerügette, nyomon követte Fábrí Palkót. A
földhöz ragadt, tehetetlen parasztközött elég
módos kék mándiban jár. De otthon tíz gye-
reke szivja, zaklatja. Mohó, irigy. Mindenki
szájából kivennie, családjának, éhes porontyai-
nak hazdváná a kenyeret. Pénzzel jobban
győzi, most is tullicsátja Palkót erőnek erejé-
vel. Oda a répa, buzája sem termett az időn,
nem nő, bomlik a vagyon.

Palkó begyűbe vette az esetet.

Osszel, a bucsubálon Balog Hajdu Péter
nagyon legénykedett. Muzsika kísérte; vett nagy
halom mézeskalácsot, szórta a lányok között
széjjel.

Fábrí Palkó a korosma tuló zugában gon-
dolkodott: megüsse, ne üsse? Igaz, az is élni
akar, otthon várják a kenyérrel, élelemmel, —
de ha elűtötte a Fábriakat a répaföldtől, mért
hánnya, veti magát a szeme előtt?

A legényvér fölülkerekedett benne, odatop-
pant Balog Hajdu Péter elé, megkapta két acél
markával.

— Nesze a répáért.

Es dulakodás közben véresre verte, meg-
szurkálta, halálra sebesítette.

Fábrí Palkó a virtuságáért másfél súlyos
esztendő kapott. Hír a rácsok mögé alig jutott
napugár alig lopózott. Szegény Palkó, fehér
rabruhában hányzor gondolt gyerekeire érte
sőhajtozó, megszabadulásáért imádkozó, jó fele-
ségére. Különös ugyan, hogy meg se látogatták,
de talán nem is szabad.

Ugy október táján hazakerült. Gamós bet-
jával, új erővel, reménységgel, rabviselt ember
módjára bandukolt hazafelé. Örült a szíve, lel-
ke, hogy nemsokára hivatalanul, váratlanul csa-
ládja körében terem. Mécs, lámpa már nem
pislogott sehoh; fekete föld, fekete felhő össze-
borult. Megzörgette az ablakot és Miska gye-
rek kaput nyitott neki neki. De emberi ész föl-
nem foghatja: mi ütött a gyerekekhez. Nem-
hogy örülne, ugrálna, kezére borulna — sirt
keservesen. Fábrí Palkó vihart érzett a leve-
gőben, majdnem ajtóstól állított be a szobába.

Furcsa állapotot tapasztalt. A maga ass-
zonyát sehoh se látta, idegen — Nálán — han-
tergett az ágyon, mellette kis — Egy — a kö-
már várta az asztalnál a jövőre — legabíró.

A torzonborz, vad ember — nében — nyomán-
tott asszony, de Jani megny — mepeljűk körében
den nyájasan szolt az idev — jut ezen a lós f6-

— Edes apám urem, Az idkövetett
Fábrí Palkó se látott. kedvelt, ott fel,
nem jutott. den csapodt, hogy

— Kerüljön kenn bel. terén — apán a
hívta szomoruan Jani — mégis csak elren
Odamentek az ágyhoz. mégis csak elren

— Nézze apám, megnő Rózsát tűz

zik lányt vettem el. Hát a kölyök, ugy-e, ez
ám a Fábri, vérbeli Fábri...

— Ugyan szóljon már édes apám, szép e,
nógatta az asszony is, de Fábrí Palkó bámult,
szót se értett.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 27. —

Központi szálloda. Lőrinczy Dénes tábornok
Budapest. — Gróf Königsberg Fidei birtokos neje
Budapest. — Winschen I. törzsorvos Budapest. —
Smink Sándor utazó Bécs. — Szék Lajos ügyvéd
Budapest. — Schubert Adolf utazó Berlin. — Jab-
loner Sándor ékzerész Bécs. — Schaffner Béla
hadnagy Budapest. — Berzeviczy Béla birtokos
Budapest. — Stignitz Gusztáv utazó Budapest. —
Bilkei Alajos m. hivatalnok Budapest. — Walthier
Ferenc kereskedő Elek. — Ludvig Géza mérnök
Temesvár. — Nészai Rezső mérnök Nagylak. —
Bergl Géza utazó Mezőhegyes. — Reményfy János
gazdálkodó Gyoma. — Freund Sándor utazó Buda-
pest. — Stoba Poppa gyáros Gyergyószentmiklós.
— Dezsényi Pál utazó Budapest. — Ineré Dénes
szolgabíró Nagyvárad. — Berecz Armin utazó Bu-
dapest. — Fischer Jakab utazó Budapest. — Sze-
kendi Pál intéző Sikula. — Wolf Izidor hivatalnok
Budapest. — Vidami Kálmán zenész Erdély. —
Kovácsik Vazul utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Kemán József hivatalnok
Budapest. — Jakobovits Sándor kereskedő Zaránd.
— Martin Sámuel kereskedő Tawa. — Gutman Her-
man kereskedő Belényes. — Pavlovics Milán kir.
albíró Világos. — Popeszkú Agoston gazdálkodó Or-
sova. — Demkó János uradalmi tisztviselő Nagy-
halmagy. — Nádasz Mariska magánzó Budapest. —
Budai Zsigmond jegyző és neje Vadad. — Tulukan
György dr. orvos Szemlak. — Bernner Gyula el-
lenőr Mezőhegyes. — Dunai Teréz Szeged.

NYILTÉR.*

Az, aki folyó hó 28-án nőm
cimére (Tildájának) azon aláírás
nélküli levelező lapot írta — egy
haszontalan, pimasz gazember.

2334

St. L.

Szabó Kálmán urnak

Arad.

Vasárnapi számban ideges kifakadására az
a válaszem, hogy az Első Pilseni Részvénysör-
gyár sőre, hírnevénél fogva nem szorult arra,
hogy a közönség félrevezetessék.

Megjegyzem, hogy én sem a maga, sem
más szépségeért nem hazudom. Most, mint köztisztviselő, csak ezt a vá-
laszt adhatom, — de legyen nyugodt, ha már
az nem volnék, akkor e helyett alapos korbács-
válaszszal szolgáltam volna.

2239

Herold Rezső.

**MAGYAR
GYÁRTMÁNYU
ÁRPÁD
RAJZESZKÖZ**

A LEGJOBB
ISKOLAI KÖRZŐ.

Értéke: SZÉNÁSY BÉLA

rajzeszköz- és papírmű-gyártó

Budapest, IV., Ferecszek-tető 9.

1327

„Pilseni Ösforrás“

a Pilseni Polgári Sörfőzdéből, alap. 1842.

Köszönet

Van szerencsénk a n. é. közönséggel közölni, hogy **Aradon**

„Pilseni Ösforrás“

sörünk csakis:

Nagy Lajos urnál a
Központi szállodában

Szabó Kálmán urnál a
Pannónia szállodában

kerül kimérés alá, míg a „Kis pipában“ sörünk kimérését **beszüntettük**, ami-
ről a n. é. közönséget tájékoztatás céljá-
ból bátrak vagyunk értesíteni.

Együttal bátorkodunk a tisztelt közön-
ség figyelmébe ajánlani, hogy **gyógy-
sörünk, a valódi Pilseni Ösforrás
sört, a Pilseni Polgári serfőző
gyártmányát más pilseni sörök-
kel összetéveszteni ne méltóztas-
sék!**

A t. közönségnek sörünket továbbra
is pártfogásba ajánlva, vagyunk

— **kiváló tisztelettel**

A Pilseni Polgári Serfőző

alapított 1842

vezérképviselősege: **Mezey és Társa**
Budapest, IX., Ranolder-utca 4.

„Pilseni Ösforrás“

a Pilseni Polgári Sörfőzdéből, alap. 1842.

5 Kg.-os
szőlőszállító-ládikák,
állványok

Észelő- és gyümölcs elhe-
lyezésére, célszerű ki-
vitelben és

fagyapot

csomagolási célokra,
nálunk legolcsóbban sze-
reztethetők be.

Szállítási díjkedvezmény.

Munk R. és Társa

faárugyár
Karánsebes.

18178—1906. k. a. sz. 49976—III. 3.

Hirdetmény.

A n. mélt. m. kir. földmívelés-
ügyi miniszterium 49976—III. 3—
1906. számú körrendelet alapján
közhírré teszem, hogy Európán ki-
ül fekvő országokból származó
mindennemű állat, valamint friss
és elkészített (és pedig sózott,
szárazított, füstölt, páczolt és főzött)
hús csakis esetről-esetre szóló elő-
zetes külön földmívelésügyi mi-
niszteri engedéllyel, kerülhet a
magyar korona országába bevi-
tele. Ezen rendelkezés egyenlőre
nem érinti a „Pénzügyi Közlöny“
1891. évi 26. számában közzétett,
1891. évi december 2-án 95188.
szám alatt kiadott m. kir. pénz-
ügyminiszteri rendelet, a melylyel
az Északamerikai Egyesült Álla-
mokban származó sertéseknek, min-
dennemű sertésuhennek, szalonná-
nak és minden fajtájú kolbásznak
a magyar korona országába való
bevitelét tilalmazó rendelkezés ha-
tályon kívül helyeztetett.

Arad, 1906. évi augusztus hó
26. napján.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség figyelmébe ajánlani, hogy
a gróf. Nádasdy-palotában, Forray-utca

órás és ékszer-üzletet

nyitottam,
ahol órák és ékszerek a legjutá-
nyosabb ár mellett kaphatók.
Ugyisint veszek zálogcédulá-
kat, tört aranyat, vagy új tárgyak-
ra átcserelem. 1771
A nagyérdemű közönség szí-
ves pártfogását kérve vagyok
kiváló tisztelettel

Deutsch Izidorné.

Arad, szab. kir. város kapható a titkár-
tól.

2832—1906. k. sz. 49976—III. 3.

Hirdetmény.

Közhírré tételik, hogy Aradon
1906. évi augusztus hó 24. napján
felfogott egy drb. 8 napos kocza
malacz mint gazdasági ország folyó
évi augusztus hó 29-én d. 10. óra-
kor a városháza udvarán tar-
tandó nyilvános árverésen a leg-
többet ígérőnek készpénzért el-
adni fog.

Arad, 1906. évi augusztus hó
26. napján.

Rendőrfőkapitány.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses ta-
mására hozni, hogy folyó év szeptember hó 1-től kezdő-
dően a Minorita rend palotájában, **Weitzer János-
utca 2. sz. a.** (a volt Klapok Alajos féle) **fény-
képészeti műtermet** átvettem és ott férjem veze-
tése mellett a mai kor igényeinek megfelelőleg

festő és fényképészeti műtermet

Kiváló tisztelettel: **Balassa (Blaschka) Ernőné.**

Arad, 1906. évi augusztus hó 26. napján.

Alapított 1860.

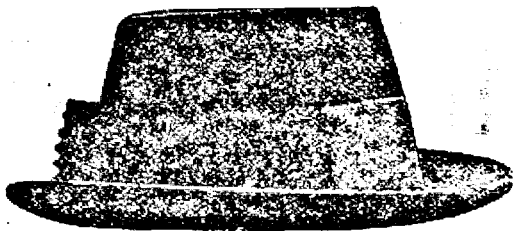
MÜNZI

uri divat üzlete

Állami távbeszélő 213.

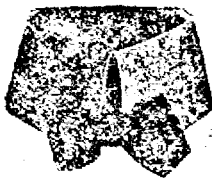
ARAD.

Diákok urak figyelmébe!

Kalapok

a legsikkesebb és legdivatosabb formákban kaphatók!

Divatos gallérok a legnagyobb választékban.

Legizlésebb nyakkendők legnagyobb választékban kaphatók.

Megtekinthető minden vásárlási kötelezettség nélkül.

Ábbázia

A nemzetközi hálókocsi-társaság fürdőintézetei. Iroda: Stefánia-szálló. Sürgönyeim: Fürdőintézetek Ábbázia. Egész éven át nyitva. A fürdőintézetek összes épületei átalakítottak és a legelegánsabban burkoloztattak be. Lift; villanyos világítás, meleg- és hidegvízvezeték, tengeri fürdők. A fürdőintézetek a következő épületekből állnak:

Stefánia-szálló, Quarnero szálló (kávéház), 1., 2. és 3. számú épületszárnyakból, továbbá az Amália, Angiolina, Flora, Laura, Mandria, Statina stb. villákból.

A fürdőhely középpontjában, a híres babérligetben, közvetlenül a tenger mellett, páratlan fürdőkényelmet nyújtanak a gyógyintézetek. (Az Angiolina-tengeri fürdő a Quarnero szálló mellett, a Főherceg Lajos Viktor fürdő meleg tengeri és gyógyfürdőkkel közvetlenül össze van kötve a Stefánia-szállóval és a 2. számú épületszárnyal.

Naponta hangverseny a Quarnero-kávéházban, a Glacier-pavilonban a téli kertben és a Stefánia-szálló nagy éttermeiben.

Az elegáns világ találkozó helye, kitűnő konyha. Saját borpincék. 25 márkájú francia pezsgő. Nagy társalgótermek. Olvasó-, zene- és játéktér, téli kert, jól szellőztetett magas éttermek.

Kiterjedt saját parkok szabad kilátással a fiumei öbölre (Quarnero) és a szigetcsoportha (Veglia és Cherso.)

Az összes nyelveken beszélnek.

Értesítéssel készséggel szolgál a nemzetközi hálókocsi-társaság fürdőintézeteinek igazgatósága (iroda Stefánia-szálló.)

Crci Lucian, igazgató.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkemenzse téglagyárban

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206-255

Gyári 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. Irodában. Kerekűt téglák, hornyolt cserépek, virággy cserépek, mindenféle kupola cserépek nagy raktára.

Mandl Ferencz

érczfényező és mázó

Aradon, Boczkó-utca 11. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgymint: fürdőkádakat, fürdőszobákat, vasbutorokat, labutorokat, vízkannákat, tálcákat, kályhavédőket, faksarokat, aranyozásokat, márványozást és függőlámpák bronzírozását, majolika festészetet fára, érczre, diszes kivitelben; floderozásokat minden színben a legszeccsesszősabb kivitelben **olcsó árak és pontos kiszolgálás mellett.**

Fényező és mázótanuló felvételt.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb és legolcsóbb

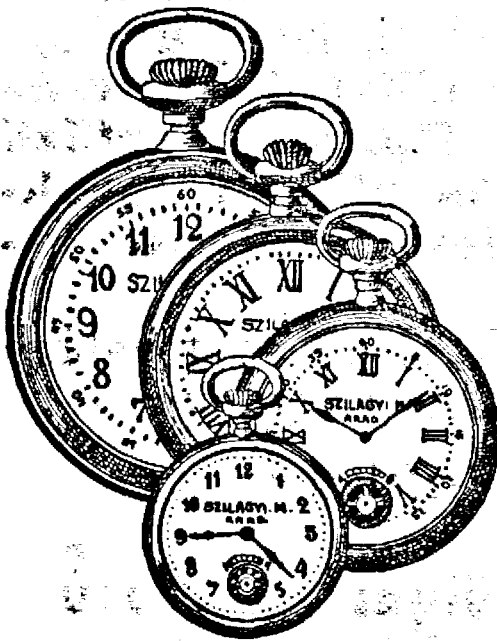
óra-javító

műhelye

a színház oldala mellett, Vörösmarty-utca 3. sz.

Raktáron mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Arad szab. kir. város által segélyezett

ARADI ZENE-CONSERVATORIUMBAN

mint az országos m. kir. zeneakadémiára előkészítő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások szeptember hó 1-től mindennap d. e. 9-12-ig, d. u. 4-6-ig tartatnak.

TANÁRI KARI

BAYER BETTELHEIM IDA (felügyelőnő, zongora és zeneelmélet.
KISS JANKA, czimbalom.
KLEIN SANDORNE zongora.

MÜTTERMÜLLER JÓZSEF, (igazgató) gong.
donka, zongora és kamarazene.
MÜTTERMÜLLERNÉ LENGYEL ERZSI, zongora és zene elmélet.

SPERBER FRIGYES, (igazgató) hegedű, mélyhegedű és zenekar iskola.
UNGER MUR, (igazgató) hegedű, zongora és zenekar iskola.
WEIHART AURORA, magán-ének.

Tandij havonként: az alsó osztályokban 10 kor., fuvóhangszer 6 kor. Előre fizetendő.

2149

BEIRATÁSI DIJ: 6 KORONA.

Az igazgatóság.

8436-906 p.m.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város polgármesteri hivatala a honvédelmi minisztérium 1906 évi augusztus hó 7 én kelt 7854/án. sz. rendelete értelmében közli, hogy a népfelkelő időségi jelentkezés az 1906 évben nem fog megtartatni, ellenben a tiszti jelentkezések a folyó évben is az eddig szokásos módon (írásban) teljesítendőek.

Aradon 1906. évi aug. 21-én.

Varjassy
h. polgármester.

Nap és esőernyő raktár.

Kizárólag saját gyártmány!

Raktáram túlhalmozottsága, valamint az előhaladott idő miatt, **nap- és esőernyőimet** minden elfogadható árban bocsátom a mélyen tisztelt vevő közönség rendelkezésére.

Minden néven nevezendő ernyők behuzását és javítását 1—2 óra alatt a legjobb kivitelben és jutányos árban eszközölöm. 221

Nassan R.

Szabadság-tér 19.

Rosenblüh K. és Társa mellett.

Egy olyan 7—8 osztályu főgymnásiumi

tanulót keresek,

ki egy 4 és 5 gymnasium osztályu magántanulót naponkénti oktatásban, a magánvizsgálat letételére előkészíti. Nevezett teljes ellátást — külön szobát — és meg egyezés szerinti díjazásban részesül.

Előnyben részesül, ki a német nyelvet szóval és írásban tökéletesen beszéli. Az állás f. évi október hó 15-én foglalható el. Ajánlatok

Darvas Lajos

urhoz, Apatelekt intézendők.

Városi és megyei telefon 115. szám.

Egyéves önkéntes urak és szülők figyelmébe!

Az összes fogynemek részére szükséges pontos előírás szerinti láb- és kez-ugyintén iskolás gyermekeknek tartós,

jó, erős CIPŐKET

készít 762

Seelinger M. Andor

ari és női miniatűr cipő készítő

Arad, Szabadság-tér 4. szám.

Ortopéd gyógycipők nagy sikerű eredményekkel készülnek.

Városi és megyei telefon 115. szám.

Sajáttermesztő nemesfaj

sárga és görög

dinnyéit

ajánlja 1991

Hámory gazdaság**ARAD,**

Deák Ferencz-utca 3., az udvarban.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

Földes-féle**Margit-Cremet,**

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan zser szeplők, májfoltek, bőrrákák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 8881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Hölgyek és uraknak igen fontos!**Hajós-féle****Hajregenerator**

az ősz haj eredeti színét és ifjúkori szépségét rövid idő alatt visszaadja. Sem a fejbőrt, sem a fehérszeműt nem piszkítja. Ár 1 kor. 20 fillér.

Hajós-féle**Goldelse**

aranyzőkére fest minden haját. Meglepő eredmény. Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a korpaképződést megszünteti. Ár egy üvegnek 2 kor.

Hajós-féle**Depilatorium**

kitűnő a maga nemében, páratlan szőrvesztő szer. Kezelése a leggyorsabb. 5 perc alatt a haját bármely helyről eltávolítja. Ár 1 kor.

Fentl szerek kaphatók a készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

budapesti cipész-műhelyemet

Aradra, Deák Ferencz-utca 39. szám alá helyeztem át.

Több évi működésem által a fővárosban, azon kedvező helyzetben vagyok, hogy igen t. rendesen minden igényeinek megfelelek, midőn a legmodernebb munkát a legutányosabb ár mellett elvégezhetek. 1942

Kérem az igen t. közönséget egy próbarendeléssel erről meggyőződni és engem becses partfogásával támogatni.

Valódi Savro fűzős cipő 13 kor.

Kiváló tisztelettel

Fried Ignác,

budapesti férfi- és női-cipész.

Kérem a szépet nem össze-
tévesztetni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi ruhákat, utazó-bundákat, háló, ebédlő- és más bútorokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül olcsó árak mellett. Kiváncra házhoz is megyek.

Frack öltönyök kölcsönj. mellett kaphatók.

ROTH IZIDOR

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC” mellett. m

Kérem a szépet nem össze-
tévesztetni!

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

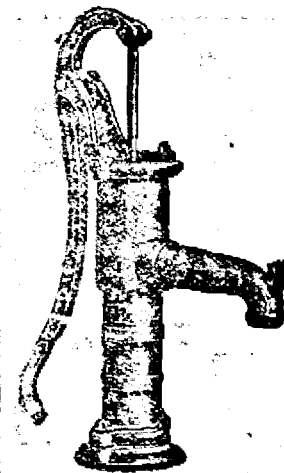
Borszivattyuk

sz. hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbíthatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közönségeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéseért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beült gummirozott kender-csövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tűzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

